

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

TREBALL FINAL DE GRAU

**L'IMPACTE DE LA CRISI ALS IMPOSTOS MUNICIPALS DE LES
ILLES BALEARS:**

***CAS DE FORMENTERA, PALMA DE MALLORCA,
CIUTADELLA DE MENORCA I SANT ANTONI DE
PORTMANY.***

Autora: Yolanda A. Torres Verdera

Tutor: Joaquim Solé Vilanova

Curs acadèmic: 2017/2018 Segon Semestre

Grau d'Economia

Facultat d'Economia i Empresa

RESUM

L'objectiu principal de la realització de l'anàlisi que es planteja a continuació, és observar l'evolució dels impostos municipals al llarg dels anys 2004-2016 de quatre ens locals de les Illes Balears. Aquests són els següents municipis: Formentera, Palma de Mallorca, Ciutadella de Menorca i Sant Antoni de Portmany, en el cas d'Eivissa.

Això permetrà veure les conseqüències que provoca la crisi patida a Espanya a inicis del 2008 per l'esclat de la bombolla immobiliària sobre els impostos municipals (I.B.I., I.A.E., I.C.I.O., I.V.T.M., Impost sobre l'increment del valor dels béns urbans).

Així com, es realitzarà un anàlisi de l'endeutament als ajuntaments triats, segons la normativa corresponent i els indicadors de solvència i sostenibilitat adients.

PARAULES CLAU

Impostos municipals, deute viu, I.B.I., I.C.I.O., I.A.E., I.V.T.M., Impost sobre increment del valor dels béns urbans, crisi financera.

TITLE

THE IMPACT OF THE CRISE TO THE MUNICIPAL TAXES IN BALEARIC ISLANDS:
CAS OF FORMENTERA, PALMA, CIUDADELLA AND SANT ANTONI IN IBIZA'S ISLAND.

ABSTRACT

The main objective of the following analysis is to observe the evolution of the local tax between 2004 and 2016 in four local council. These are the following towns: Formentera, palma, ciutadella and sant Antoni in Ibiza's island.

This study will allow us to analyze the consequences that the fall into financial/economic crisis during the beginning of 2008 due to the pop of the real estate bubble over the local tax (land value tax, I.A.E, I.C.I.O.,I.V.T.M., Tax on the increase in value of urban land).

In addition it will be carried out by the corresponding solvency indicators and sustainability, an analysis of the debt to the chosen local councils

KEY WORDS

Municipal taxes, debt, land value tax, I.C.I.O., I.A.E., I.V.T.M., Tax on the increase in value of urban land, Financial crises

ÍNDEX

Introducció	4
I. El Sector Públic	5
1. Administracions Públiques	5
2. Administracions Locals	6
3. Pressupost del Sector públic	6
II. Característiques fiscals dels municipis	8
1. Formentera	8
2. Palma de Mallorca	9
3. Ciutadella de Menorca	9
4. Sant Antoni de Portmany	10
III. Els Impostos Municipals	12
1. IBI	12
1.1. Legislació	13
1.1.1. Fet imposable	13
1.1.2. Subjecte passiu	14
1.2. Tipus de IBI	15
1.3. Base imposable	15
1.3.1. Valor Cadastral	15
1.3.2. Com es determina el valor cadastral	15
1.3.3. Conseqüències de la no revisió cadastral	16
1.4. Base liquidable	16
1.4.1. Càlculs de la base liquidable	17
1.5. Quota íntegra	18
1.5.1. Tipus de gravamen	18
1.6. Quota líquida	19
1.6.1. Bonificacions	19

2.	Altres Impostos Municipals	20
2.1.	Impost sobre vehicles de tracció mecànica (I.V.T.M.)	20
2.2.	Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana	21
2.3.	Impost sobre activitats econòmiques (I.A.E.)	22
2.4.	Impost sobre construccions	23
IV.	Anàlisi de l'evolució dels impostos	25
1.	Impost sobre béns immobles	26
2.	Altres impostos municipals	30
2.1.	Formentera	30
2.2.	Palma de Mallorca	31
2.3.	Ciutadella de Menorca	33
2.4.	Sant Antoni de Portmany	34
V.	Endeutament	36
1.	Deute Viu	36
2.	Deute per càpita	38
3.	Indicador de capacitat econòmica de retorn del deute	39
VI.	Comparació amb el conjunt dels municipis de les Illes Balears	41
	Conclusions	45
	Bibliografia	48
	Annex	49

INTRODUCCIÓ

Dintre del conjunt del sector públic es troben diferents nivells administratius, en aquest cas, es posarà èmfasi en les administracions locals, és a dir, els ajuntaments. Per realitzar la recerca que es presenta a continuació, s'han triat quatre ens locals de les Illes Balears: Formentera, Palma de Mallorca, Ciutadella de Menorca i Sant Antoni de Portmany.

A partir d'aquests ajuntaments, s'analitzarà l'evolució que presenten els impostos municipals, sobretot l'Impost de Béns Immobles, dintre del 2004 i el 2016.

¿Aquests impostos presentaran canvis en les seves tendències a partir de l'inici de la crisi econòmic-financera i de l'esclat de la bombolla immobiliària, o no variaran?

Per argumentar la resposta, s'ha realitzat una base de dades a partir de les Liquidacions de pressupostos que es publiquen al Ministeri d'Hisenda dels Ajuntaments presentats, i així realitzar les taules i gràfiques adients que es trobaran al llarg de l'anàlisi.

L'estructura del treball es basa, en primer lloc, en exposar el funcionament del sector públic i del seu pressupost, a continuació, es presentaran els municipis triats amb les seves característiques més rellevants. A partir d'aquí, es veurà cadascun dels impostos municipals, per després analitzar la seva evolució.

A més, es descriu l'endeutament d'aquest Ajuntaments i per finalitzar, es compara els impostos municipals amb el total dels municipis de les Illes Balears.

I. EL SECTOR PÚBLIC

El Sector Públic es pot definir com el conjunt d'entitats de control públic encarregades de gestionar els interessos públics i de produir béns i serveis per satisfer les necessitat de la societat.

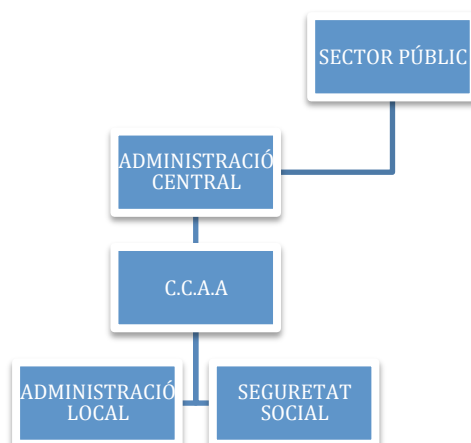
Dintre d'aquest conjunt d'entitats es troben les administracions públiques, les entitats autonòmiques o organismes autònoms, aquestes presenten un pressupost independent i a més es caracteritzen per la seva personalitat jurídica, les societats mercantils (més conegut com el sector públic empresarial), consorcis i fundacions, entre d'altres.

Delimitar el sector públic és molt complexa, per fer-ho és necessari analitzar-ho mitjançant criteris molt rigorosos, com per exemple, els jurídics, fent referència a la pròpia naturalesa jurídica, la propietat o el control; i els criteris econòmics, en relació a les funcions, con l'estabilitzadora, la redistributiva o l'assignació d'eficiència.

1. Administracions públiques

En el cas de les Administracions públiques, i segons és defineix al SEC 2010¹, es troben aquelles unitats institucionals, és a dir, que presenten autonomia i un pressupost propi, de titularitat pública i que es consideren productors no de mercat, ja que els seus ingressos provinents de les vendes son inferiors al 50% dels costos totals de producció.

Es troba una divisió a les Administracions públiques, en primer lloc, l'Admintració Central, seguidament les Comunitats Autònomes, que en el cas d'Espanya, són 19 recollides a la Constitució Espanyola de 1978, a més de les Corporacions Locals, i la Seguretat Social.

Diagrama de creació pròpia

¹ El Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals de la Unió Europea (SEC 2010) va ser adoptat el 2013 al Reglament UE 549/2013, i es va aplicar a partir de l'1 de setembre de 2014, on es contempla les normes de comptabilitat per realitzar una comparació a escala internacional, amb la finalitat de realitzar una descripció sistemàtica i detallada de l'economia, en el cas de les Admsintracions públiques.

2. Administracions locals

Les Administracions Locals fan referència al nivell més baix del Sector Públic, és a dir, els Ajuntaments. Gairebé tots els municipis tenen el seu Ajuntament, i en el cas d'Espanya hi han al voltant de 8.124.

L'Ajuntament és una institució de govern, i a més de tenir les competències que les lleis li atribueixen pel municipi, també és l'encarregat de representar i defensar els interessos generals de la societat municipal.

Les tres fonts d'ingressos més importants a l'administració locals són els impostos, les taxes i preus públics, i les transferències d'altres administracions públiques (ja sigui de les Comunitats Autònomes o del Govern Central).

3. Pressupost del Sector Públic

Les funcions que du a terme el Sector públic, tant de polítiques d'ingressos com de despeses, és veuen reflectides en el Pressupost. Aquest és un instrument de control i planificació.

Per una banda, de control, ja que la societat pot controlar les activitats d'ingressos i despeses que reproduïx el govern; per aquest motiu, el pressupost té RANGO de Llei. Per l'altra, la planificació econòmica fa referència a que és necessari la seva previsió per poder anar avançar per les diverses fases que presenta.

A més, gràcies al pressupost (a qualsevol dels nivells del Sector Públic) es pot arribar a conèixer la situació econòmic-financera, la seva dimensió i les diverses entitats que li pertanyen.

El pressupost ha de presentar una sèrie de característiques: Ha de mantenir un ordre, una estructura, així com tenir previsió de les operacions futures, mitjançant estimacions dels ingressos per finançar les despeses previstes. Aquestes estimacions s'han de quantificar. Els governs tenen l'obligació de complir el pressupost. I per finalitzar, ha de ser regular, s'ha d'elaborar i executar de manera periòdica.

En el Pressupost de les entitats locals, és a dir, dels ajuntaments, es troba una peculiaritat, ja que aquest no és una llei, la seva aprovació és realitza al ple de l'ajuntament, i és publica al butlletí oficial de la província.

El format del pressupost públic sempre segueix la mateixa estructura, que és la següent:

INGRESSOS		DESPESES	
<i>Capítol 1</i>	Impostos Directes	<i>Capítol 1</i>	Despeses de personal
<i>Capítol 2</i>	Impostos Indirectes	<i>Capítol 2</i>	Despeses corrents de béns i serveis
<i>Capítol 3</i>	Taxes, vendes de béns i serveis i altres	<i>Capítol 3</i>	Despeses financeres
<i>Capítol 4</i>	Tranferències corrents	<i>Capítol 4</i>	Transferències corrents
<i>Capítol 5</i>	Ingresos patrimonials	<i>Capítol 5</i>	Fons de contingència
<i>Capítol 6</i>	Alienacions d'inversions reals	<i>Capítol 6</i>	Inversions reals
<i>Capítol 7</i>	Tranferències de capital	<i>Capítol 7</i>	Transferències de capital
<i>Capítol 8</i>	Actius financers	<i>Capítol 8</i>	Actius financers
<i>Capítol 9</i>	Passius financers	<i>Capítol 9</i>	Passius financers

Font: Elaboració pròpia.

II. CARACTERÍSTIQUES FISCALS DELS MUNICIPIS

Els municipis que s'han escollit pertanyen a les Illes Balears, un municipi de cada una de les Illes, els quals són Palma de Mallorca, Ciutadella de Menorca, Sant Antoni de Portmany d'Eivissa i Formentera. Les Balears destaquen perquè la major part dels seus ingressos són referents al sector turístic, és a dir, presenten una estacionalitat a la seva economia. Els seus atractius són les platges (*"sol i platja"*).

El 2017 la comunitat autònoma presentava un Producte Interior Brut de 25.772 per càpita, superior al total nacional (24.999). La seva extensió de la superfície és de 4.991,66 km². Segons les dades de l'INE al 2016 la seva població era de 1.115.255 persones.

4. Formentera

Quan es parla de Formentera es fa referència a l'illa de menor dimensió habitada de les Illes Balears, la seva àrea és de 83,2 km². On hi habiten al voltant de 12.280 persones (l'any 2017).

Econòmicament, els seus ingressos provenen del sector turístic, i a més l'activitat tant sols és realitza els mesos d'estiu, la resta de l'any no hi ha presència d'ingressos relacionats amb el turisme.

Fins l'any 2008, l'illa de Formentera, que es considera com a únic municipi, no comptava amb un Consell propi, sinó que pertanyia al Consell Insular d'Eivissa i Formentera, és a dir, de les Illes Pitiüses en conjunt.

Gràcies a la Reforma de l'Estatut d'Autonomia de 2007 es va poder fer la separació, i així l'illa va posseir a principis del 2008 la plenitud de les competències al Consell de Formentera, exercint les funcions d' Ajuntament i de Consell.

En relació als tipus d'immobles, es troben de naturalesa urbana i de rústica.

5. Palma de Mallorca

En aquest cas, l'illa de Mallorca és la més extensa de les Balears. El municipi de Palma de Mallorca és la capital de l'illa, presenta una extensió de 208,6 km², i una població de 434.516 al municipi de Palma a 1 de gener de 2017, gairebé la meitat de tota la població de l'illa de Mallorca, que són 868.693 persones.

En necessari destacar que a Palma es troba el major aeroport de les Balears, i a més, el port amb major nombre de moviments. Com es pot veure a la següent taula referent al nombre de passatgers que hi transiten a l'aeroport d'Eivissa i al de Palma de Mallorca al llarg del 2014 a 2017.

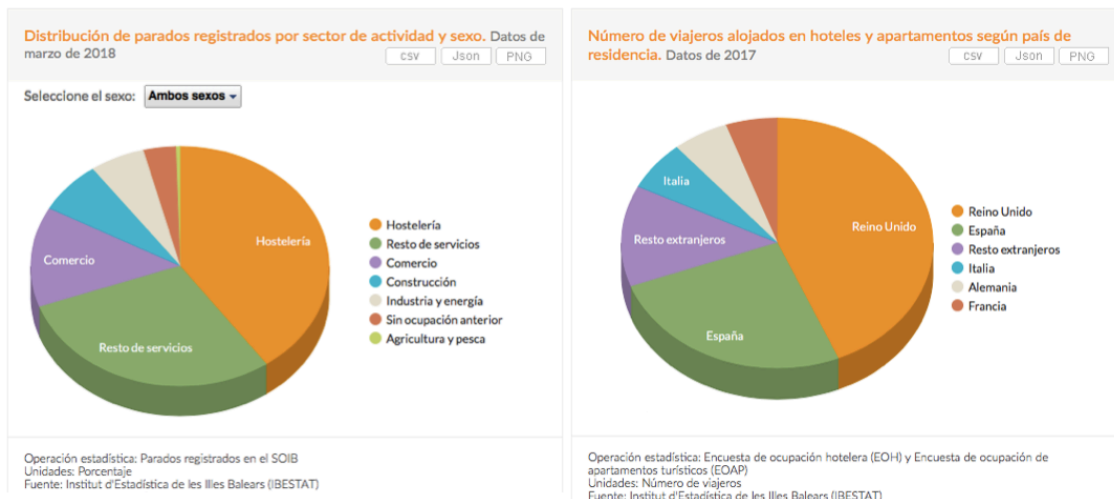
A més de que a mesura que passen els anys, tots dos, el nombre de visitants augmenten, i que els mesos d'abril a octubre presenten les majors xifres, degut a que correspon a la temporada d'estiu, on hi ha el turisme. També s'afirma que el nombre de passatgers és substancialment superior a l'aeroport de Palma.

Cal destacar, que Palma de Mallorca és l'únic municipi dels que s'han escollit que posseeix de béns immobles de característiques especials.

6. Ciutadella de Menorca

La ciutat més poblada de l'illa de Menorca és Ciutadella, amb 28.838 ciutadans el 2017, aproximadament un 32% del total de Menorca. La seva superfície és de 186,5 km². Ciutadella presenta el port més important de l'illa de Menorca, així com l'aeroport més important es trobaria a Maó.

La major part del turistes que rep el municipi al llarg de la temporada d'estiu són procedents del Regne Unit, seguit d'Espanya.

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears

A més, com es pot veure al primer gràfic, la major part dels aturats estan relacionats amb l'Hosteleria i el comerç, aquest fet és molt lògic, ja que l'economia d'aquest municipi és totalment turístic, i els sectors que hi intervenen són principalment el d'Hosteleria i comerç.

Tant sols es troben immobles de tipus urbà i rústics al municipi.

7. Sant Antoni de Portmany

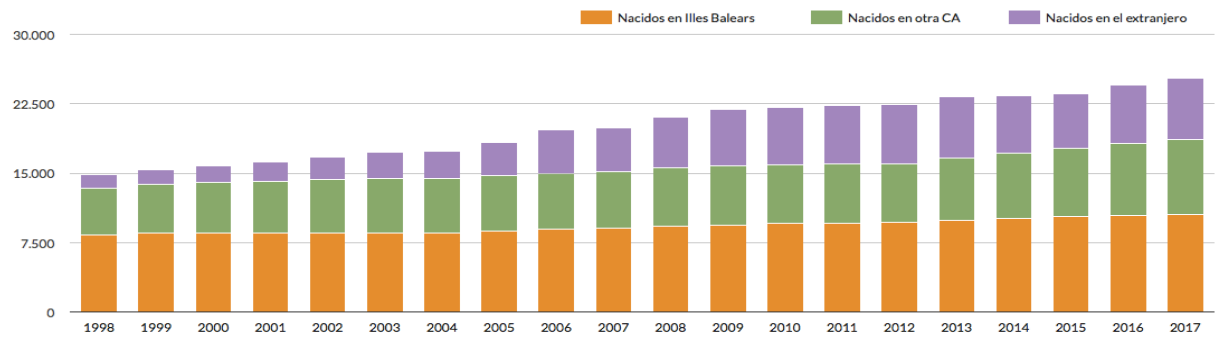
Sant Antoni de Portmany és un municipi situat a l'oest de l'illa d'Eivissa, que presenta una població de 24.478 l'any 2016; i una extensió de 126,64 km². A aquest municipi és on es troba el major nombre de locals referents a l'oci nocturn de l'illa.

Al municipi tant sols es posseeixen dades de recaptació envers a immobles de naturalesa rústica i urbana.

Si es fa referència a l'evolució a partir del 1998 al 2017, com es pot veure al següent gràfic, es veu que anys enrere la major part de la població del municipi era nascuda a les Illes Balears, però a mesura que passen els anys, els nascuts a altres comunitats de l'Estat Espanyol o de l'estranger van pujant posicions, fet que si s'observa l'any 2017, els nascuts a les Balears tant sols són un terç del total (aquesta situació, a més de Sant Antoni de Portmany, es troba a tota la resta de municipis que hem escollit).

Evolución de la población por zona de nacimiento. Series de 1998 a 2017

CSV JSON PNG

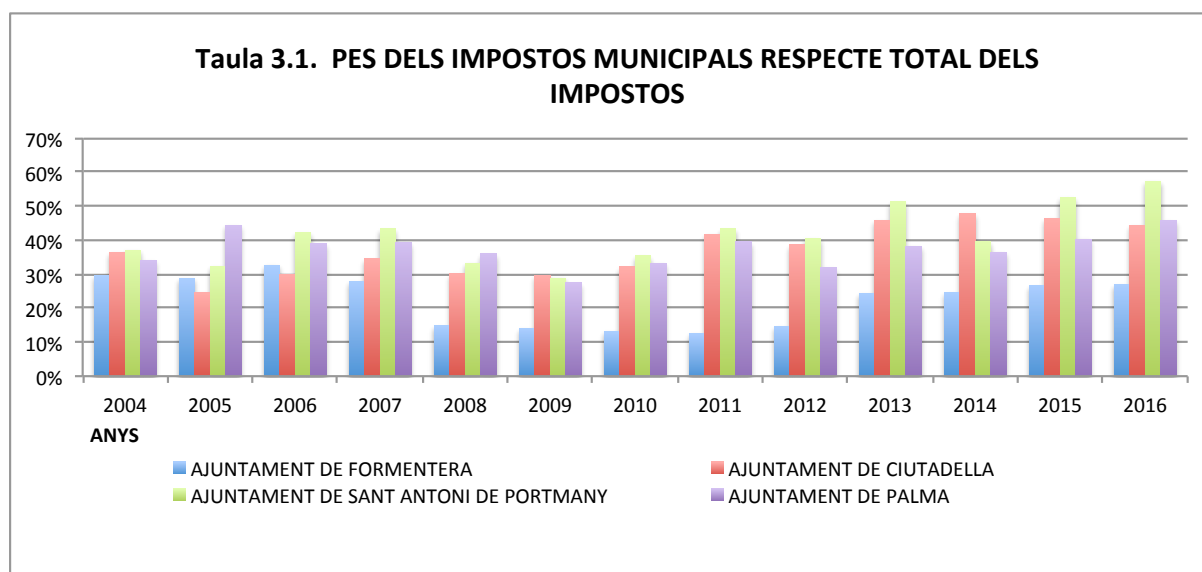
Operación estadística: Padrón
Unidades: Número de personas
Fecha de referencia: 1 de enero del año correspondiente
Fuente: Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT)
Más información, consultar [aquí](#)

Font: Institut d'Estadística de les Illes Balears

III. ELS IMPOSTOS MUNICIPALS

Com ja s'ha citat anteriorment, els impostos, a les Administracions Locals, són una de les fonts d'ingressos més importants. Com a impostos municipals es fa referència a cinc: L'Impost sobre Béns Immobles (I.B.I), l'Impost sobre vehicles de tracció mecànica (I.V.T.M.), l'Impost de l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, l'Impost sobre activitats econòmiques (I.A.E.) i l'Impost de construccions, instal·lacions i obres (I.C.I.O).

D'aquests cinc impostos, l'I.B.I., l'I.A.E. i l'I.V.T.M. són obligatoris a tots els municipis, i els altres són potestatsius, és a dir, que cada ajuntament decideix si aplicar-lo o no. Cal destacar que aquests impostos que s'estudiaran a continuació representen d'entre un 30% i un 50% del total dels ingressos d'un municipi (tal com mostra la Taula 3.1.), és a dir, que en el seu conjunt, són una gran font d'ingrés per a l'Administració Local.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda.

1. IBI: Impost sobre Béns Immobles²

L'impost sobre Béns Immobles és un tribut directe³ que grava la propietat dels béns immobles, tant de naturalesa rústica, com urbana. Es tracta d'un dels impostos d'aplicació obligatòria pels Ajuntaments.

El meritament de l'impost és realitzarà el primer dia del període impositiu, que en aquest cas, coincideix amb l'any natural.

La base d'aquest impost és el valor fiscal del bé en qüestió, tant del sòl com de la construcció, i aquest valor el determina el cadastre. La dificultat que es troba és la determinació del valor, ja que aquest s'ha d'anar actualitzant i revisant amb els pas dels anys. I a partir de la base s'aplica un tipus de gravamen que va determinat pel Govern Central, obtenint com a resultat la quota de l'I.B.I.

La regulació de l'Impost sobre béns Immobles, la realitza el Govern Central i els ens locals. La seva administració i apropiació esta sota el control dels ajuntaments.

1.1. Legislació

Ara es passarà a analitzar les diferents parts, així com les bonificacions i peculiaritats que presenta l'IBI.

1.1.1. Fet imposable

El fet imposable de l'impost està constituït per la titularitat de drets sobre béns immobles rústics, urbans o de característiques especials que es trobin al municipi. Aquests drets poden ser de usdefruit, dret sobre la superfície, de la propietat o mitjançant una concessió administrativa.

No es tindrà consideració a l'impost les carreteres, camins, vies terrestres i béns de domini públic marítim-terrestre, en els casos que estic a l'abast públic i sense cap cost (gratuïts). Així com també quedaran no subjectes tots els béns immobles de domini públic i destinats a l'ús públic.

---

² La regulació de l'I.B.I. es troba als articles 60 a 77 de la LRHL.

³ Un impost és directe quan no es pot repercutir a ninguna persona diferent al subjecte pasiu.

Per altra banda, a més dels immobles que no estan subjectes, es troben certs immobles que queden exempts directament de la seva tributació a l'Impost de béns immobles, entre d'ells:

- Aquells immobles de propietat de l'Estat, de les Comunitats Autònomes o de les entitats locals que estan destinats a la seguretat ciutadana o als serveis educatius i penitenciaris.
- Els béns comunals.
- Els relacionats amb l'Església Catòlica.
- Així com els de la Creu Roja.
- Els terrenys on es troba les línies de ferrocarrils i els edificis del mateix; com serien les estacions, magatzems i tots aquells necessaris per a la seva explotació. Amb la excepció dels establiments comercials, de restauració, les oficines dels directius i els habitatges dels treballadors.

A més a més, amb la realització d'una sol·licitud prèvia, també es pot afegir els següents immobles que quedarien exempts:

- En relació a immobles destinats a l'ensenyament de centres docents acollits, (si és realitza, l'ajuntament rebrà una compensació de l'Administració).
- Aquelles superfícies forestals on es realitzin repoblacions forestals d'arbres aprovats per l'Administració Forestal, (amb un màxim de 15 anys).

Els ajuntaments, tenen la llibertat de deixar exempts alguns immobles rústics i urbans que presentin una quota líquida mínima, és a dir, que no excedeixi la que s'ha determinat a l'ordenança fiscal, resultat d'un anàlisi de la gestió recordatòria utilitzant els criteris d'eficiència i economia pertinents.

1.1.2. Subjecte passiu

Les persones físiques i jurídiques i les entitats que tinguin la titularitat del dret del fet imposable seran els subjectes passius de l'Impost sobre béns immobles.

Tot i que en els casos de béns immobles amb característiques especials, quan l'impost recaigui sobre un o varis concessionaris, se li assignarà una quota a cadascun d'ells, determinada a partir del valor cadastral corresponent a la superfície concedida i a la construcció vinculada. Així, com en el cas de que el propietari tingui la condició sobre la superfície no afectada per la concessió, no li podrà repercutir l'import del deute tributari.

1.2. Tipus d'immobles

Els diferents tipus d'immobles venen determinats per les normes reguladores del Cadastre immobiliari.

Es troben tres tipus de béns a l'Impost de béns Immobles. En primer lloc, els béns immobles urbans són tots aquells que estan ubicats a un sòl urbà o urbanitzable; seguidament, es troben aquells béns que estan situats en sòl urbà, i per últim, els béns immobles de característiques especials (BICEs).

1.3. Base imposable

Com ja s'ha avançat abans, la base imposable de l'Impost de Béns immobles és el valor cadastral associat als béns immobles en qüestió, aquest es determina segons la normativa del Cadastre Immobiliari.

1.3.1. Valor Cadastral

Els encarregats de determinar un valor al bé immobles, son els del Cadastre Immobiliari, aquest valor s'anomena valor cadastral. Normalment el valor que se li atribueix es troba entorn al 50% del valor de mercat en el moment de la revisió cadastral, en el cas dels béns immobles urbans.

1.3.2. Com es determina el valor cadastral

La determinació del valor cadastral es pot realitzar per diverses vies:

- Mitjançant una revisió cadastral, implica la revisió de les característiques físiques i la revisió del valor fiscal de la unitat urbana. Aquesta revisió es realitza a tots els immobles del municipi, s'acostuma a realitzar-se aproximadament cada 10 anys.
- Una regulació cadastral, és a dir, intentar corregir certes irregularitats en certs béns immobles que presentin situacions anòmales. Aquesta via de determinació ve regulada per la Llei 16/2012.
- L'actualització lineal anual obligatori per Llei dels Pressupostos Generals de l'Estat, aquesta actualització es realitza a tots els municipis d'Espanya, on tots aquells que no han revisat han d'incrementar un 2%. Aquesta actualització no s'aplica des del 2011.
- Finalment, a partir del 2014, es realitza l'aplicació de coeficients opcionals, el Ministeri d'Hisenda autoritza específicament a cada municipi el seu coeficient, o els municipis que

ho sol·licitin anualment. El coeficient que s'aplicarà depèn de l'any de l'última revisió cadastral

1.3.3. Conseqüències de la no revisió cadastral

Quan es troben situacions on no s'han realitzat revisions cadastrals en períodes d'entre 15 i 30 anys, els efectes econòmics negatius en són visibles als diferents municipis, com els següents:

- Ja que el valor cadastral s'utilitza en altres impostos a més de l'I.B.I., com seria l'Impost sobre Patrimoni, l'Impost sobre transmissions patrimonials o l'Impost de la renda de les persones físiques, entre d'altres, la no revisió produeix una inequitat entre els impostos autonòmics.
- A la P.M.T.E. o P.I.E. es donen els següents efectes:
  - Tots aquells municipis menors de 75.000 habitants el càlcul de l'invers de Capacitat Fiscal de l'I.B.I. perjudica a aquells que han revisat actualment, ja que presentaran uns valors cadastral superiors a aquells que no han revisat en els darrers 20 anys.
  - Aquells municipis de menys de 75.000 habitants en el càlcul de l'esforç fiscal en relació a tots els impostos municipals obligatoris, surten perjudicats els municipis que han revisat recentment, com abans, ja que presenten un valors cadastral superiors que els que no han revisat.
- Si es troben amb un recàrrec supramunicipal sobre la base líquida de l'I.B.I., l'efecte no serà el mateix a aquells municipis que ja han revisat que els que no ho han fet. Aquest efecte negatiu es per que el recàrrec es realitzarà a tots els municipis, així doncs, aquells que hagin revisat la seva base augmentarà molt més que no pas aquells que no han revisat en els darrers anys.
- Es el mateix cas quan es realitza una aportació financera municipal, ja que recau sobre tots els municipis, i els que han revisat recentment presentaran uns valors superior a aquells municipis que no han revisat darrerament.

1.4. Base liquidable

La base liquidable de l'impost ve a partir d'haver practicat les actualitzacions i modificacions necessàries a la base imposable i amb el càlcul adient.

1.4.1. Càlculs de la base liquidable⁴

Per l'obtenció de la base liquidable realitzarem diferents càlculs, tot depenen de l'any de l'última revisió cadastral. Per aquest motiu es presenten els següents càlculs, i es realitzarà la següent agrupació:

El **primer grup**, referent a aquells municipis que han realitzat revisió cadastral fins l'any 1997, i que tenen actualitzacions anuals dels seus valors:

$$Base\ Liquidable_t = Valor\ Cadastral_t = Base\ Imposable_t$$

Seguidament, el **segon grup**, on es troben els municipis que presenten valors cadastral revisats entre el 1998 i el 2002, i que al llarg dels 10 primers anys no presenten actualitzacions anuals:

$$\begin{aligned} Base\ Liquidable_t &= Valor\ Cadastral_t \\ &+ (Valor\ Cadastral_{valor\ any\ de\ la\ revisió} \\ &- Valor\ Cadastral_{valor\ any\ previ\ revisió}) * Coeficient\ Multiplicador_t \end{aligned}$$

El coeficient multiplicador és el següent:

Any 1	Any 2	Any 3	Any 4	Any 5	Any 6	Any 7	Any 8	Any 9	Any 10
0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1

Amb aquesta forma de càlcul, el valor cadastral de l'immoble anirà augmentant gradualment cada any, fins l'any 10 que es passarà a realitzar el càlcul del primer grup.

Finalment, el **tercer grup**, els casos de municipis amb valors cadastrals revisats a partir de l'any 2003 fins a dia d'avui, es realitzarà el següent càlcul:

$Base\ Imposable_t = Valor\ Cadastral_{valor\ any\ de\ la\ revisió} * (1,02)^{t-1}$, on el valor de 1,02 prové de l'increment anual lineal que es realitza als municipis per Llei dels Pressupostos de l'Estat.

---

⁴ Els diferents càlculs de la base liquidable depenen de les revisions cadastral es troben a l'article 86, D.L.L.C.I.

Base liquidable_t

= *Base imposable_t*

– (*Valor Cadastral*_{valor any de la revisió})

– *Valor Cadastral*_{valor any previ revisió}) * *Coefficient Reductor_t*

El coeficient reductor és el següent:

<i>Any 1</i>	<i>Any 2</i>	<i>Any 3</i>	<i>Any 4</i>	<i>Any 5</i>	<i>Any 6</i>	<i>Any 7</i>	<i>Any 8</i>	<i>Any 9</i>	<i>Any 10</i>
0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0

Per tots aquells immobles que els hi realitzin aquest darrer càlcul, passat els 10 anys, la base liquidable serà el resultat del càlcul plantejat en el primer grup.

1.5. Quota íntegra

Ara que ja s'ha obtingut la base liquidable, se li aplicarà un tipus de gravamen, i així s'obté la quota íntegra.

1.5.1. Tipus de gravamen

El tipus de gravamen, varien segons el tipus de bé immoble que es tracti, com es pot veure a la taula següent:

	<i>Immobles urbans</i>	<i>Immobles rústics</i>	<i>Immobles característiques especials</i>
<i>Tipus bàsic</i>	0,4%	0,3%	0,6%
<i>Tipus màxim</i>	1,1%	0,9%	1,3%
<i>Tipus mínim</i>	0,1%	0,075%	0,4%

Els ajuntament poden variar aquest valors segons les circumstàncies en que es trobin. Com per exemple en el cas dels béns urbans, el tipus de gravamen màxim del 1,1% però es pot ampliar fins el 1,33%, és a dir un augment addicional del 0,2%; i en el cas dels béns rústics, sent el seu tipus màxim del 0,9%, es pot incrementar un 0,32% (obtenint un màxim del 1,22%), sempre i quan els terrenys rústics ocupin el 80% del total de la superfície del municipi.

1.6. Quota líquida

Aquest és l'import final de l'impost, i es tracta del resultat de l'aplicació de bonificacions a la quota íntegra.

1.6.1. Bonificacions

Per últim, les bonificacions, que s'aplicaran a la quota íntegra i així obtenir la quota líquida. Es troben dos tipus de bonificacions, les obligatòries i les opcionals. En primer lloc, es citen les bonificacions obligatòries:

- Si es sol·licita abans de l'inici de la obra, tots aquells immobles que tinguin com a objecte l'activitat de les empreses d'urbanització, construcció i promoció immobiliària, ja sigui d'obra nova o de rehabilitació podran tenir una bonificació entre 50% i el 90% de la quota íntegra. Aquesta bonificació es realitzarà a partir del període impositiu següent a l'inici de la obra fins al següent de la seva finalització.
- La bonificació del 50% de la quota íntegra s'aplicarà a els habitatges de protecció oficial sempre i quan es sol·liciti al llarg del tres primers anys de propietat de la vivienda.
- Les cooperatives agràries i les explotacions comunitàries de la terra tenen una bonificació del 95%.

Per altra banda, les bonificacions opcionals son:

- Aquells immobles que estiguin ubicats en àrees o zones del municipi que corresponguin a població relacionada amb activitats primàries de caràcter agrícola, ramader, forestal o pesquer, les ordenances fiscals poden regular una bonificació de fins el 90%.
- L'ajuntament pot aplicar una bonificació de fins un 90% a aquells grups de béns immobles de característiques especials.
- Així com per aquells subjectes passius que en siguin els titulars d'una família nombrosa, les ordenances poden realitzar una bonificació a la quota de fins el 90%.
- Per aquells béns immobles que estan destinats a sistemes d'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia provinent del sol, les ordenances fiscals poden regular una bonificació fins del 50% de la quota íntegra de l'impost.

2. Altres Impostos municipals

A més de l'I.B.I., es troben quatre impostos més dins dels principals a nivell dels ens locals, és a dir, que aquest en conjunt són els que aporten la major part dels ingressos de l'Ajuntament.

Cal destacar, que l'Impost sobre vehicles de tracció mecànica i l'Impost sobre les Activitats Econòmiques, són d'aplicació obligatòria per a l'Administració Local; en canvi, l'Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana i l'Impost sobre construccions, instal·lacions i obres són potestatius.

2.1. *Impost sobre vehicles de tracció mecànica (I.V.T.M.)*⁵

L'impost sobre vehicles de tracció mecànica és un tribut directe que grava la titularitat dels vehicles de tracció mecànica, aptes per circular per les vies públiques. Es considera com a vehicle apte per circular tot aquell que hagi estat matriculat als registres públics corresponents; així que també es tindrà en compte aquells vehicles donats d'alta amb permisos temporals i de matrícula turística.

Els vehicles que han estat donats de baixa per antiguitat del model, i els remolcs i semiremolcs arrossegats per vehicles de tracció mecànica amb carga útil no superior a 750 kilograms, no serien subjectes a l'impost.

L'I.V.T.M. presenta una gestió com senzilla gràcies ala col·laboració de les autoritats de trànsit, ja que exigeixen el pagament de l'impost per poder obtenir la matriculació d'un vehicle, la transmissió o la seva baixa.

En el cas de les exempcions de l'impost, entre d'altres es troben:

- Els vehicles oficials de l'Estat, Comunitats Autònomes i entitats locals.
- Les ambulàncies i vehicles destinats a l'assistència sanitària.
- Els tractors, remolcs, semiremolcs i maquinària amb Cartilla d' Inspecció Agrícola.

La quota de l'impost es la que s'exposa a una taula dependent del tipus de vehicle i dels cavalls que presenta. Cal destacar que en el cas del Ajuntaments, aquests poden incrementar les quotes fixades a la taula dels tipus mitjançant un coeficient sobre les quotes marcades (amb un màxim de 2).

---

⁵ L'impost sobre vehicles de tracció mecànica es regula a la LRHL, els articles en relació a l'impost son del 92 al 99.

2.2. *Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana*⁶

L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbanes, més conegut com a plusvàlua, és un impost directe, i voluntari per als ajuntaments, que grava l'increment del valor dels terrenys en la transmissió de la propietat d'aquests. És a dir, que ens a referència a la compra-venda d'aquests terrenys; on el que realitza la venda és sobre el subjecte que li recau l'impost, o en cas d'una transmissió mitjançant una herència, el que suportaria l'impost seria aquell que rep el terreny.

Unes exempcions a l'impost serien:

- La constitució i transmissió de drets de servitud.
- En aquells casos que l'increment del valor recaigui a les següents persones:
  - L'Estat, comunitats autònomes i entitats locals.
  - Les institucions que tinguin la qualificació de beneficència.
  - Les entitats gestores de la Seguretat Social i les mutualitats de previsió social regulades a la Llei 30/1995, de 8 de novembre.
  - La Creu Roja Espanyola
  - Les persones o entitats que tinguin reconegut la exempció en tractats o convenis internacionals.

La base imposable de l'Impost de "plusvàlua" està constituïda per l'increment del valor dels terrenys:

$$\text{Base imposable de l'Impost} = \text{Valor Cadastral del s\`ol} \times \% \times \text{nombre d'anys}$$

En el moment de la transmissió, el valor que es donarà al moment de meritament és aquell que estarà determinat a l'impost de Béns Immobles (I.B.I.), és a dir, el valor cadastral, en la major part de casos, i en el cas de que hi hagi modificacions als valors cadastrals, s'utilitzarà com a valor el resultant d'aplicar als nous valors cadastrals la reducció que estigui fixada per cadascun dels Ajuntaments respectivament. Aquesta reducció tindrà lloc durant els primers cinc anys de l'efectivitat del nou valor cadastral, a questa reducció s'ha de trobar entre el 40% i el 60%. Aclarint que el nou valor després de la reducció, no pot ser en ningun cas inferior al valor cadastral del terreny abans del procediment de valoració col·lectiva.

---

⁶ L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana està regulat als articles 104 a 110 de la LRHL.

A partir de d'aplicar un coeficient anual a l'increment del valor, que esta especificat per llei, i normalment es troba entre el 25% i el 30 %, s'obté la quota íntegra de l'impost, on s'hi afegirà una sèrie de bonificacions i així finalment, s'obté la quota líquida de l'Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbanes.

El meritament de l'impost es produeix quan es transmet la propietat del terreny, ja sigui a títol oneros o gratuït, entre vius o per causa de mort, a la data de transmissió; o quan es constitueixi o transmeti qualsevol dret real de goce limitat del domini, a la data que es produeixi la constitució o transmissió.

2.3. Impost sobre activitats econòmiques (I.A.E.)⁷

L'impost sobre activitats econòmiques, es un impost directe, i a més un dels impostos obligatoris al nivell local. El seu fet imposable fa referència a l'exercici en qüestió de l'activitat empresarial, professional o artística, realitzat a tot el territori nacional.

Les activitats empresarials que es tenen en consideració per a l'impost són aquelles activitats empresarials ramaderes, les mineries, de caràcter industrial, comercial i de serveis. Així, com les relacionades amb activitats agrícoles, ramaderes independents, forestals o pesqueres, no es consideren com a fet imposable.

L'activitat empresarial, professional o artística, que grava l'impost, a dia d'avui es realitza a les grans empreses, fet que abans del 2002 ho gravava a tot tipa d'activitat, sense tenir relació les dimensions de l'empresa. Aquest canvi, va suposar una disminució substancial per a tots els ajuntaments en els ingressos, tot i que el Govern Central els hi va proporcionar compensacions.

Es troben diversos supòsits que no queden subjectes al fet imposable de l'I.A.E., com serien:

- La venda de productes que es reben com a pagament de treballs personals .
- L'exposició d'articles amb la finalitat de decoració de l'establiment.
- Amb el tractament d'una venda al por menor de la realització d'una operació aïllada.

Així com certes exempcions, on entre d'elles tes troben les següents:

- L'Estat, les Comunitats Autònomes i les entitats locals.

---

⁷ L'I.A.E. és regula pels articles 78 a 91 de la LRHL.

- Els subjectes passius que inicien la seva activitat econòmica al territori espanyol, durant els dos primers períodes impositius⁸.
- Les entitats gestores de la Seguretat Social i les mutualitats de previsió social regulades a la Llei 30/1995, de 8 de novembre.
- La Creu Roja
- Els subjectes passius on els hi apliquin la exempció en virtut de tractats o convenis internacionals.

En quant a la quota de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, és el resultat de l'aplicació de les tarifes referents a l'impost que tingui cadascun dels ajuntaments a la base.

2.4. Impost sobre construccions, instal·lacions i obres (I.C.I.O.)⁹

L'impost sobre construccions, instal·lacions i obres és un impost indirecte, i el seu fet imposable es la realització de qualsevol construcció, instal·lació u obra.

Les construccions, instal·lacions o obres en mans de l'Estat, comunitats autònomes o entitats locals queden exemptes del pagament de l'impost. Sempre que estiguin destinades a carreteres, ferrocarrils, ports, aeroports, obres hidràuliques, sanejament de poblacions i aigües residuals.

La base imposable de l'impost I.C.I.O. es el resultat del cost real i efectiu de la construcció, instal·lació u obra, és a dir, el cost d'execució material necessari. L'impost de valor afegit i altres impostos, no es tindran en consideració a la base imposable.

Si a la base imposable de l'impost s'hi aplica el tipus de gravamen, s'obté la quota. Aquest tipus de gravamen estarà fixat per l'ajuntament del municipi en qüestió, sempre que aquest tipus no excedeixi del 4%.

L'impost sobre construccions, instal·lacions i obres es paga en el moment que s'inicia l'acció, tot i no tenir la llicència, a més per aquest motiu, a vegades pot ser negatiu, ja que a partir del pagament es predisposa de dos anys per iniciar la construcció. Instal·lació o obra, però et pots tornar enrere, i no realitzar-la, en aquest cas, es retornaria l'import de l'impost pagat anteriorment.

---

⁸ El període impositiu coincideix amb l'any natural.

⁹ L'I.C.I.O. és regulat als articles 100 a 103 de la LRHL.

Aquest impost va donar molta rendibilitat a tots aquells municipis que durant els períodes del “boom de la construcció” tenien una gran activitat al respecte, però també, es veurà que presenta una gran caiguda en el moment en que aquest sector entra en crisi, com l’actual. Així doncs, es pot dir que l’Impost sobre construccions, instal·lacions i obres és un impost molt sensible al cicle econòmic del municipi.

IV. Anàlisi de l'evolució dels impostos

A partir de les dades publicades al Ministeri d'Hisenda s'ha creat una base de dades per poder realitzar els gràfics adients i així analitzar l'evolució dels impostos municipals per a cadascun dels municipis al llarg dels anys 2004 a 2016. Aquest anàlisi té la peculiaritat de que es troba una crisi econòmic-financera iniciada l'any 2007-2008, fet que va causar una caiguda substancial dels impostos municipals derivats de l'activitat immobiliària, així doncs, en alguns casos afectarà a impostos municipals i en altres no serà així.

A més dels gràfics que proporcionarem a continuació, trobareu tant la base de dades¹⁰, com més gràfics que en són referents a l'anàlisi a l'Annex. A cada apartat s'anunciarà la referència.

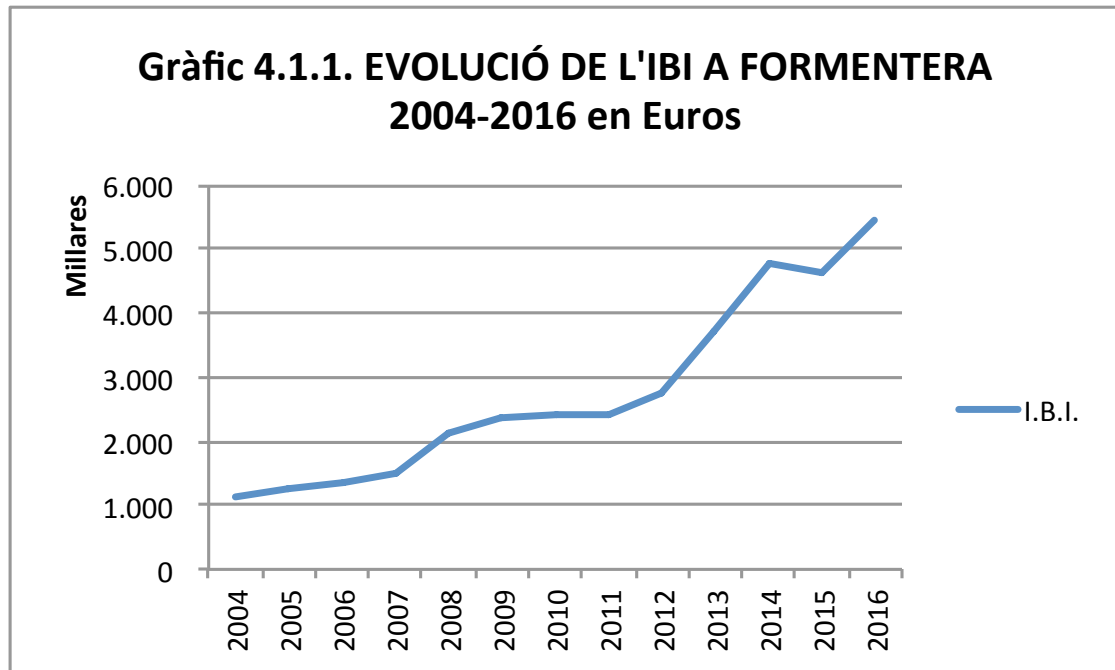
Per iniciar l'anàlisi de l'evolució dels impostos municipals, en primer lloc, es portarà a terme l'anàlisi de l'I.B.I., i seguidament, s'analitzaran els impostos municipals restants, és a dir, l'I.V.T.M., la Plusvàlua, l'I.A.E. i l'I.C.I.O., per a cada municipi escollit.

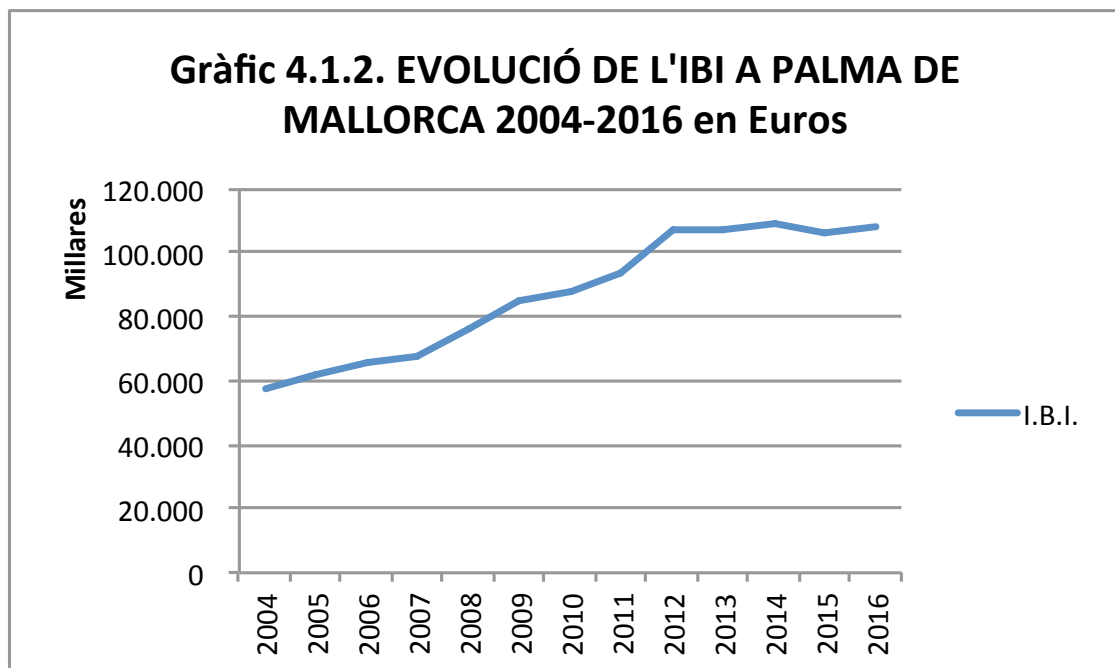
¹⁰ La base de dades utilitzada es troba a les taules de l'Annex següents: Taula A.1., Taula A.2., Taula A.3.

1. Impost sobre Béns Immobles

En aquest apartat, s'analitza l'evolució de l'impost sobre béns Immobles als següents municipis: Formentera (gràfic 4.1.1.), Palma de Mallorca (gràfic 4.1.2.), Ciutadella de Menorca (gràfic 4.1.3.) i Palma de Mallorca (gràfic 4.1.4.).

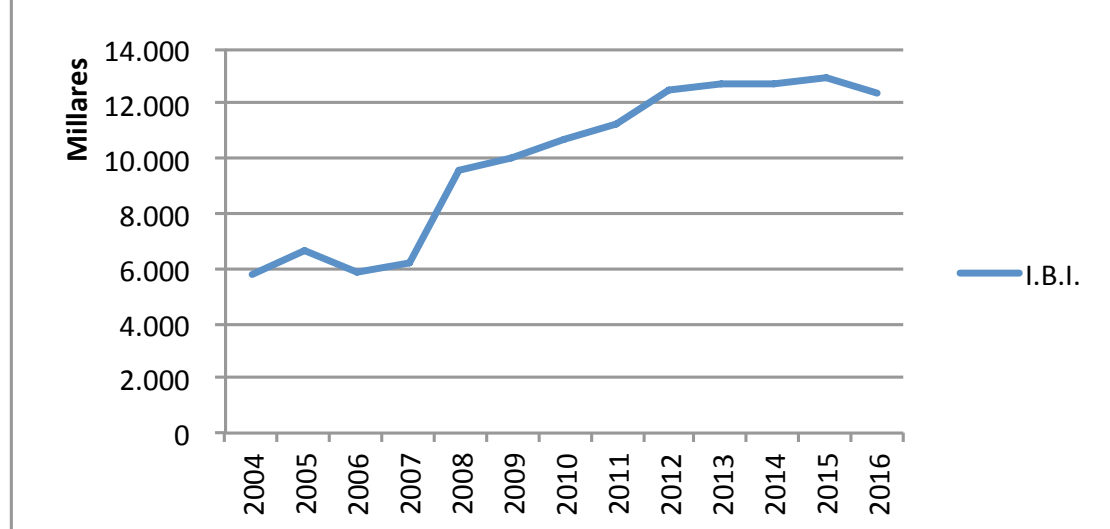

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

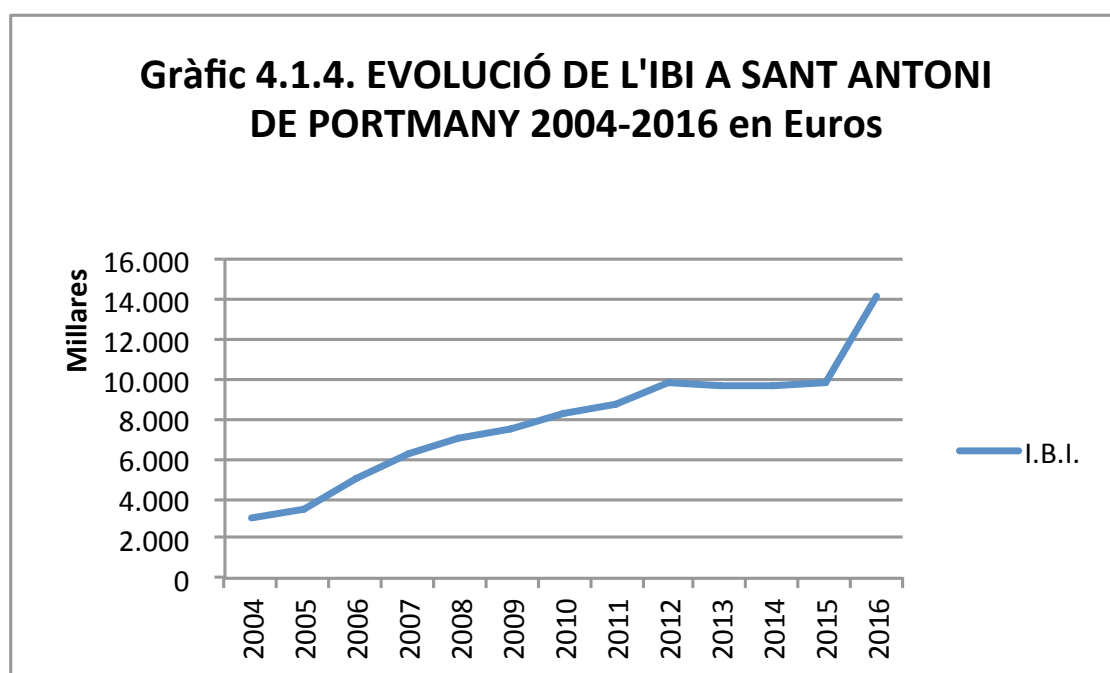
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Gràfic 4.1.3. EVOLUCIÓ DE L'IBI A CIUTADELLA DE MENORCA 2004-2016 en Euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Gràfic 4.1.4. EVOLUCIÓ DE L'IBI A SANT ANTONI DE PORTMANY 2004-2016 en Euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

L'I.B.I. és l'impost municipal més important, ja que presenta la major part de la recaptació d'aquests. Al llarg de la seva evolució entre els anys 2004-2016, a diferència de la resta dels impostos municipals (com es veurà al següent apartat), l'I.B.I. no presenta cap tipus de oscil·lació provocada per la crisi econòmica, i l'esclat del sector immobiliària a Espanya l'any

2008, sinó que al contrari, a partir d'aquesta data presenta una tendència creixent any rere any, (com s'ha visualitzat en els gràfics), ¿quins son els motius d'aquesta situació?

L'increment de l'impost sobre els béns immobles és el resultat de diferents factors.

Per començar, un dels factors és l'increment del tipus de gravamen que s'aplica a la base, resultant una quota superior, i consegüentment una recaptació més elevada.

Per altra banda, un altre factor, és la realització de revisions cadastrals als immobles, en aquest cas la revisió es realitza a tots els immobles del municipi. Així doncs, l'increment de la base serà superior arreu de tot el municipi, provocant un increment de la recaptació total.

Segons la legislació estatal d'hisendes locals, els municipis haurien de realitzar revisions cadastrals cada 10 anys, el problema és que aquest fet no es realitza. La no revisió en el moment adequat afecta a les bases de l'impost, ja que, mitjançant els diferents mètodes de càlcul de la base liquidable de l'I.B.I., en el segon i tercer grup (com s'ha especificat a l'apartat 1.4.1.) la base, amb l'aplicació dels coeficients multiplicadors (o reductors) va incrementant el valor de l'immoble fins l'any 10, que passa a formar part del primer grup, és a dir, que el valor cadastral és el resultat de la base liquidable. Aquesta metodologia de càlcul afecta sobretot als immobles més antics, ja que el seu valor és molt baix, i si l'any 10 no s'ha realitzat cap tipus de revisió cadastral, el seu valor cadastral no és l'adequat. Situació que en el moment en que es realitzi una revisió cadastral al cap de 15 o 20 anys, l'increment de la valoració sobre l'immoble és dràstic, fent que la base de l'I.B.I. presenti un valor superior.

Per aquest motiu, al no realitzar-se les revisions cadastrals cada 10 anys, el Ministeri d'Hisenda, a partir del 2014, autoritza a certs municipis l'aplicació de coeficients d'actualització opcionals, on el valor d'aquests coeficients va en funció de l'any de la darrera revisió cadastral, sent un altre factor explicatiu de la tendència creixent de l'I.B.I.

Cal destacar, que com el valor de la base de l'impost, ve determinat pel valor cadastral, és a dir, que no és un valor que es situa a preus de mercat, és una de les claus per explicar que la seva recaptació no ha estat afectada per les variacions.

En el cas dels ens locals que s'estan analitzant, es troba a la Taula 4.1., l'any de la darrera revisió cadastral i aquells coeficients d'actualització opcionals per als municipis que tenen l'autorització.

Taula 4.1. ANY ÚLTIMA REVISIÓ CADASTRAL I COEFICIENTS ACTUALITZACIÓ

AJUNTAMENT	ANY ÚLTIMA REVISIÓ	COEFICIENTS ACTUALITZACIÓ OPCIONALS				
		2014	2015	2016	2017	2018
FORMENTERA	2013					
PALMA DE MALLORCA	2013					
CIUTADELLA DE MENORCA	2002	1,10	1,10	1,10	1,03	1,03
SANT ANTONI DE PORTMANY	2003	1,06	1,06	1,06	1,03	1,03

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Cadastre del Ministeri d'Hisenda

En el cas de Formentera i el municipi de Palma de Mallorca, s'ha realitzat l'última revisió cadastral l'any 2013, aquesta revisió va fer incrementar el valor dels valors cadastral, els quals determinen les bases dels immobles per a l'I.B.I. En canvi, a Ciutadella de Menorca i Sant Antoni de Portmany, la darrera revisió cadastral va tenir lloc l'any 2002 i 2003, respectivament, i a partir del 2014, tenen l'autorització dels coeficients d'actualització, com es pot veure a la Taula 4.1.

Si s'observen els tipus de gravamen de l'I.B.I. a cada municipi, com es veu a la Taula 4.2., es pot afirmar, que aquells ajuntaments que han realitzat la revisió cadastral recentment, com és el cas de Formentera i Palma de Mallorca, que revisaren el 2013, el tipus de gravamen, ja sigui en el cas dels béns de naturalesa urbana, com en el cas dels rústics, són superiors en el moment de la revisió, i successivament van disminuint amb el pas dels anys.

En canvi, en el cas de Ciutadella de Menorca i Sant Antoni de Portmany, els tipus de gravamen, en els béns immobles urbans i rústics, són constants al llarg del 2012 i el 2018.

Taula 4.2. TIPUS DE GRAVAMEN DE L'IBI

AJUNTAMENT	TIPUS DE GRAVAMEN IBI (URBÀ)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
FORMENTERA	1,050	1,100	1,100	1,100	0,800	0,800	0,800
PALMA DE MALLORCA	0,735	0,735	0,680	0,642	0,605	0,571	0,571
CIUTADELLA DE MENORCA	0,685	0,685	0,685	0,685	0,719	0,719	0,719
SANT ANTONI DE PORTMANY	0,810	0,810	0,810	0,810	0,810	0,810	0,810

AJUNTAMENT	TIPUS DE GRAVAMEN IBI (RÚSTIC)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
FORMENTERA	0,300	0,750	0,750	0,750	0,700	0,700	0,700
PALMA DE MALLORCA	0,560	0,735	0,735	0,735	0,735	0,735	0,735
CIUTADELLA DE MENORCA	0,685	0,685	0,685	0,685	0,685	0,685	0,685
SANT ANTONI DE PORTMANY	0,720	0,720	0,720	0,720	0,720	0,720	0,720

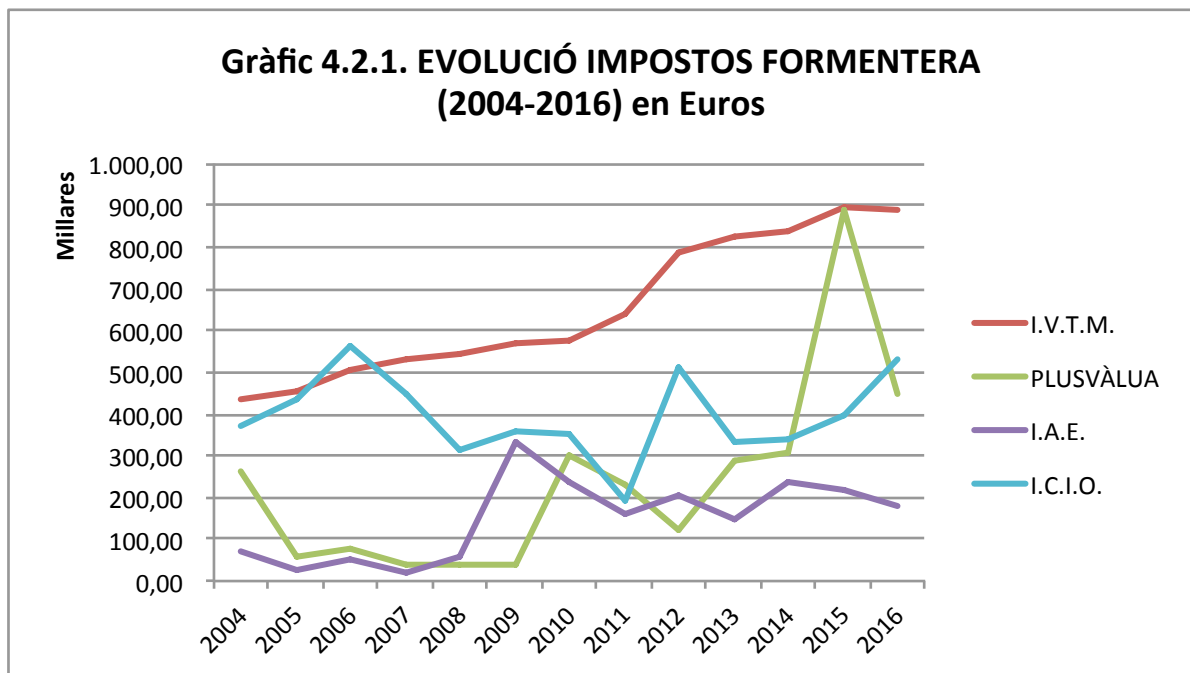
Per aquest motiu, tot i que el sector immobiliari va presentar una caiguda substancial, l'impost sobre béns immobles va seguir creixent, ja que els immobles van incrementar els seus valors pels factors ja especificats.

2. Altres impostos municipals

En aquest apartat es veurà l'evolució entre els anys 2004 i 2016, i la seva reacció enfront a la crisi econòmic-financera, d'una part dels impostos municipals, més concretament, l'Impost sobre vehicles de tracció mecànica (I.V.T.M.) , l'Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, més conegut com a plusvàlua, l'impost d'activitats econòmiques i l'impost sobre construccions (I.A.E.) , instal·lacions i obres (I.C.I.O.).

2.1. Formentera

S'iniciarà amb l'anàlisi dels impostos municipals de l'Ajuntament de Formentera. Com es pot veure al gràfic 4.2.1., es troba l'I.V.T.M., l'Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana (plusvàlua), l'I.A.E. i l'I.C.I.O.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

A partir d'aquest gràfic, es pot veure que tant l'I.V.T.M. com la plusvàlua no presenten cap canvi de tendència, a mesura que avancen els anys la seva tendència creixent és constant, és a dir, que la crisi patida a Espanya a inicis del 2008 no li presenta cap efecte.

Tot i que el municipi es troba en una recessió econòmica, la població segueix realitzant compra-venda d'habitatges, sobretot per part d'estrangers que inverteixen en la adquisició

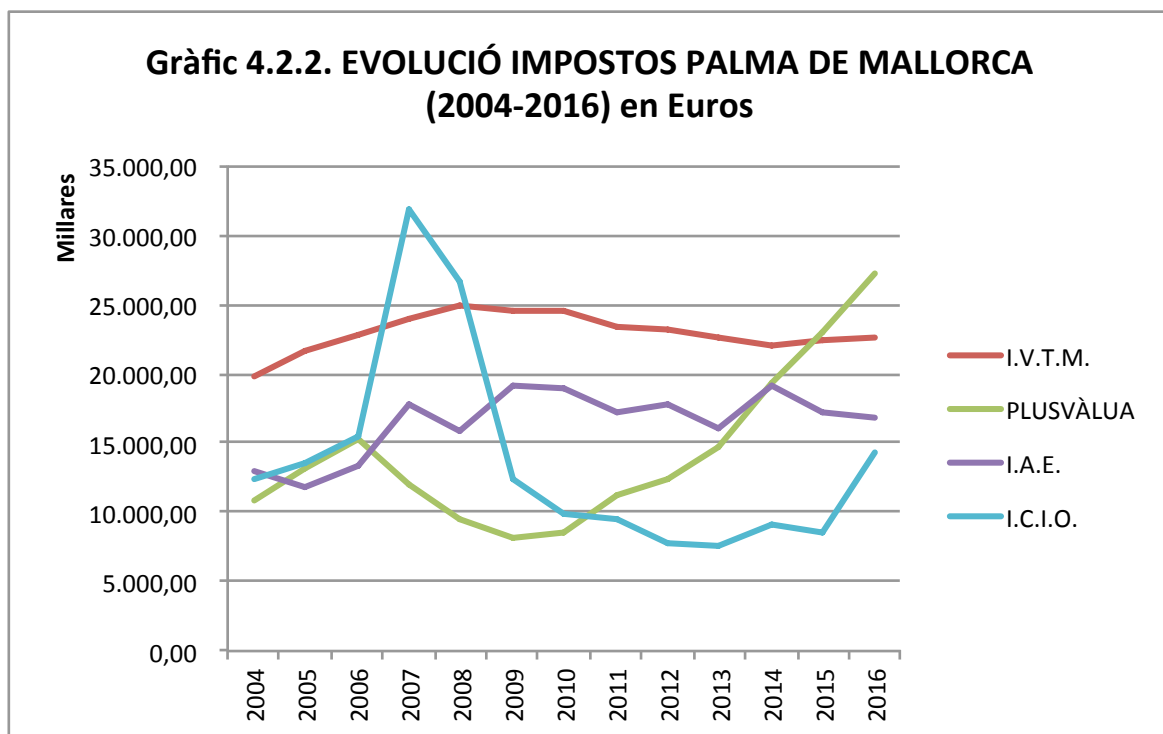
d'habitatges a l'Illa, i un altre factor per a que la plusvàlua no varies, és la revisió cadastral que es realitza el 2013 a Formentera, fent que els immobles incrementessin el seu valor.

En canvi, l'I.A.E. i l'I.C.I.O. si que presenten una variació. En primer lloc, l'I.A.E. passa d'un creixement contant a un gran increment l'any 2008, i que a partir d'aquell punt va en decreixement gradual fins el 2016. I en segon lloc, l'I.C.I.O. si que presenta una caiguda destacable al llarg dels anys. Aquest dos impostos si que es veuen afectat per la crisi econòmica viscuda al territori espanyol, ja que l'inici d'aquesta deprecio ve marcat per l'esclat de la bombolla immobiliària, fent caure l'I.C.I.O., i afectant conseqüentment a l'activitat econòmica, causa del decreixement de la recaptació de l'I.A.E.

Trobareu l'evolució en variacions respecte l'any 2004 dels impostos municipals de Formentera al Gràfic A.4.1

2.2. Palma de Mallorca

A partir del gràfic 4.2.2., que ens mostra l'evolució dels impostos municipals de l'Ajuntament de Palma de Mallorca.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Es pot veure que, L'I.V.T.M. no presenta cap variació al llarg dels anys, és constant.

La plusvàlua presenta un decreixement a partir del 2006, on el 2009 presenta el mínim, i a partir d'aquell any la seva tendència creix gradualment. Aquesta pujada és el resultat de la venda de habitatges, ja que la crisi ja no és tan crítica i el sector immobiliari inicia la seva recuperació. A més, a partir dels 2013, amb la revisió cadastral realitzada al municipi, el valor dels immobles incrementa i per aquest motiu es veu com la recaptació de la plusvàlua incrementa exponencialment.

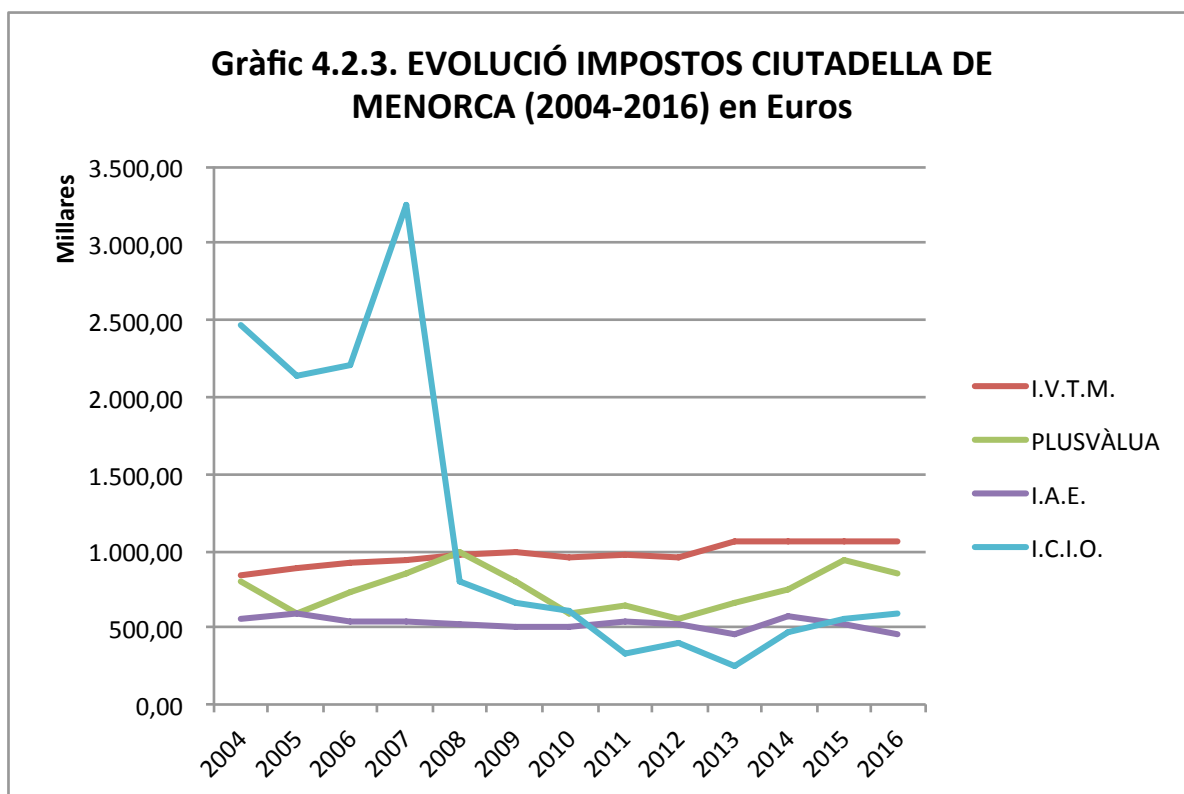
Així com, en el cas de l'I.A.E. no es caracteritza de variacions importants, l'únic destacable, és una petita caiguda l'any de l'inici de la crisi econòmica. Aquest fet es interessant, ja que sent un impost que fa referència a l'activitat econòmica i quan el país es troba en una situació de crisi, sobretot econòmica, el municipi de Palma de Mallorca no es va veure gaire afectat en aquest àmbit. Una possible causa podria ser que la major part de la seva activitat econòmica prové del tercer sector, posant èmfasi amb el turisme. Tot i que la crisi va afectar a molts països, en el cas d'Anglaterra i els EEUU, la seva recuperació va ser molt més ràpida, en comparació amb la Unió Europea, així doncs el turisme no va notar una variació que provoques un canvi en l'activitat econòmica.

Per últim, l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, amb l'inici de la crisi econòmica provocada per l'esclat de la bombolla immobiliària, fa que la recaptació de l'impost caigui al voltant de 20 milions d'euros entre els anys 2007-2010, i que poc a poc es va recuperant el ritme al sector de construccions, tot i que a dia d'avui encara no s'ha igualat una xifra semblant als anys anteriors a la crisi.

Trobareu l'evolució en variacions respecte l'any 2004 dels impostos municipals de Palma de Mallorca al Gràfic A.4.2.

2.3. Ciutadella de Menorca

Seguidament, i a partir del gràfic 4.2.3. sobre l'evolució dels impostos municipals del municipi de Ciutadella de Menorca es pot dir que:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

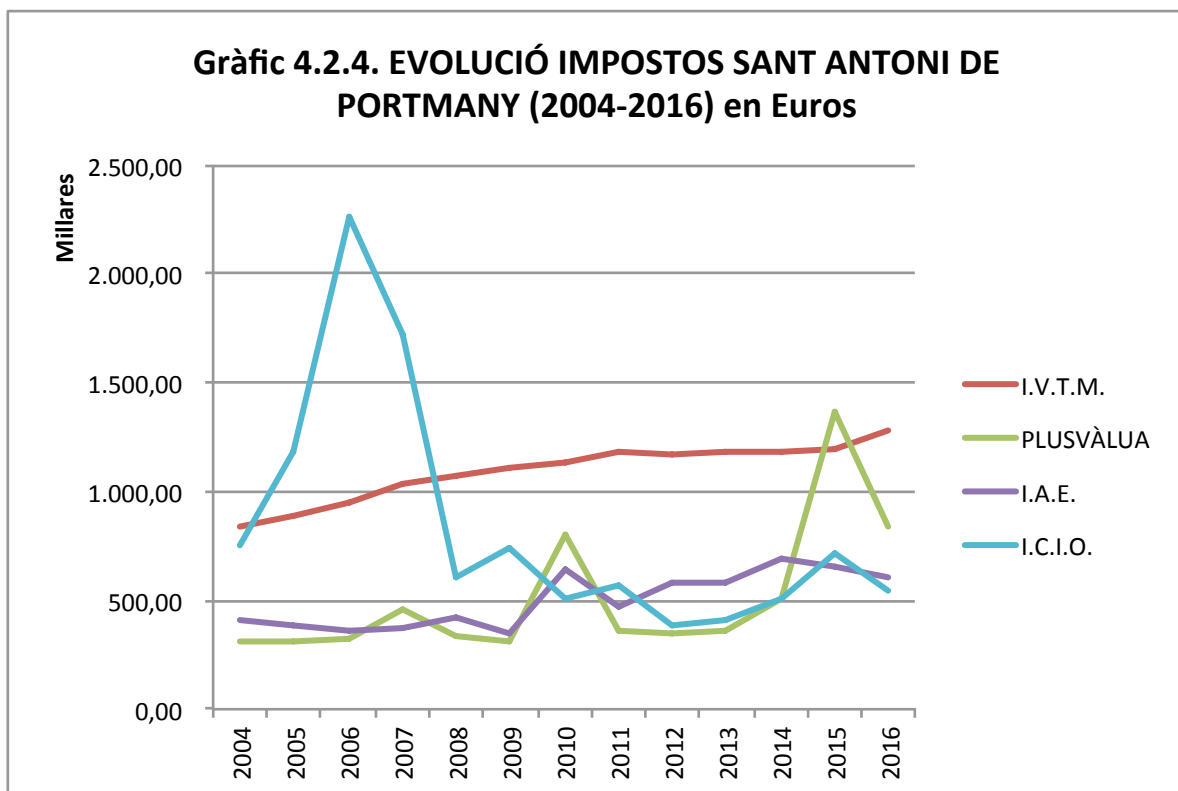
En el cas de Ciutadella, tant l' I.V.T.M , la plusvàlua, com l'I.A.E. presenten una evolució constant durant els anys 2004 i 2016, és a dir, que la crisi no els hi proporciona cap efecte regressiu sobre la recaptació d'aquests impostos a les liquidacions dels pressupostos.

En canvi, en el cas de l'Impost sobre construccions, instal·lacions i obres, la seva caiguda l'any 2007 es extrema, i a més, segueix la tendència decreixent fins l'any 2013 que comença a recuperar-se la seva recaptació. Aquesta situació, com en el cas de gairebé tots els municipis, ve causada per l'esclat de la bombolla immobiliària i de la crisi econòmic-financera, que si afecta a la recaptació de l'impost al llarg d'aquest anys, ja que el sector de la construcció viu un descens agreujat.

Trobareu l'evolució en variacions respecte l'any 2004 dels impostos municipals de Ciutadella de Menorca al Gràfic A.4.3.

2.4. Sant Antoni de Portmany

L'últim ajuntament que analitzem és el de Sant Antoni de Portmany, municipi que pertany a l'Illa d'Eivissa, tal com mostra el Gràfic 4.2.4.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Abans de l'any 2007, tots els impostos municipals d'aquest Ajuntament presentaven un tendència creixent.

L'I.V.T.M. segueix en la mateixa tendència creixent, on igualment succeeix amb la Plusvàlua i amb l'I.A.E. Aquesta evolució ens mostra que la crisi no ha afectat en la seva recaptació al llarg dels anys 2004-2016, les causes d'aquesta situació varien segons l'impost.

En primer lloc, l'I.V.T.M., la seva tendència creixent es caracteritza per la necessitat de la utilització d'un vehicle propi a l'Illa, ja sigui tant per els residents, com per als estrangers.

Seguidament, en el cas de la Plusvàlua, com és el cas de la major part dels municipis turístics, la demanda per part dels estrangers en els seus habitatges és gairebé constants.

Finalment, referent a l'I.A.E. potser, que a més de ser un municipi que es caracteritza per la seva vinculació turística a l'Illa d'Eivissa, també es un dels municipis que més gent resident a l'illa, sobretot la gent jove, hi accedeix per el seu ventall de possibilitats en discoteques i bars d'oci nocturn.

I com a la resta dels municipis, a Sant Antoni de Portmany, l'I.C.I.O. destaca per la seva caiguda l'any de l'esclat de la crisi (2007), conseqüència de l'esclat de la bombolla immobiliària, i una evolució protagonitzada per la seva lenta recuperació.

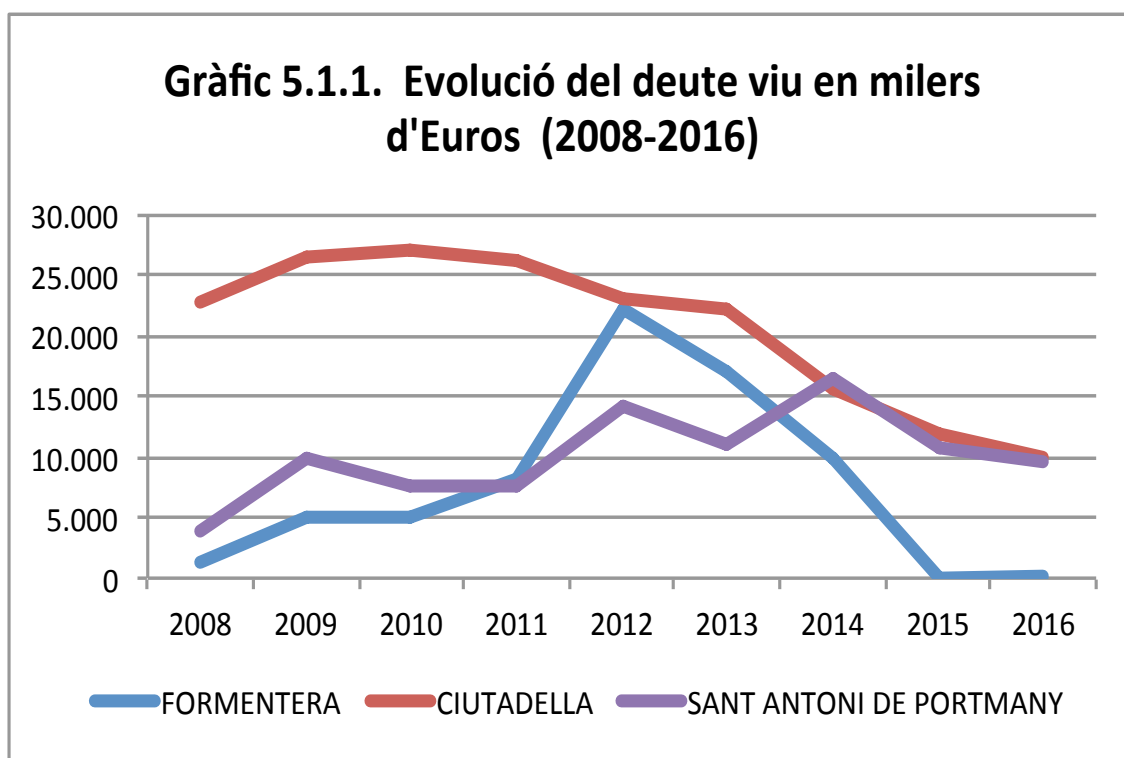
Trobareu l'evolució en variacions respecte l'any 2004 dels impostos municipals de Sant Antoni de Portmany al Gràfic A.4.4.

V. Endeutament

1. Deute Viu: aquest és el deute a llarg termini

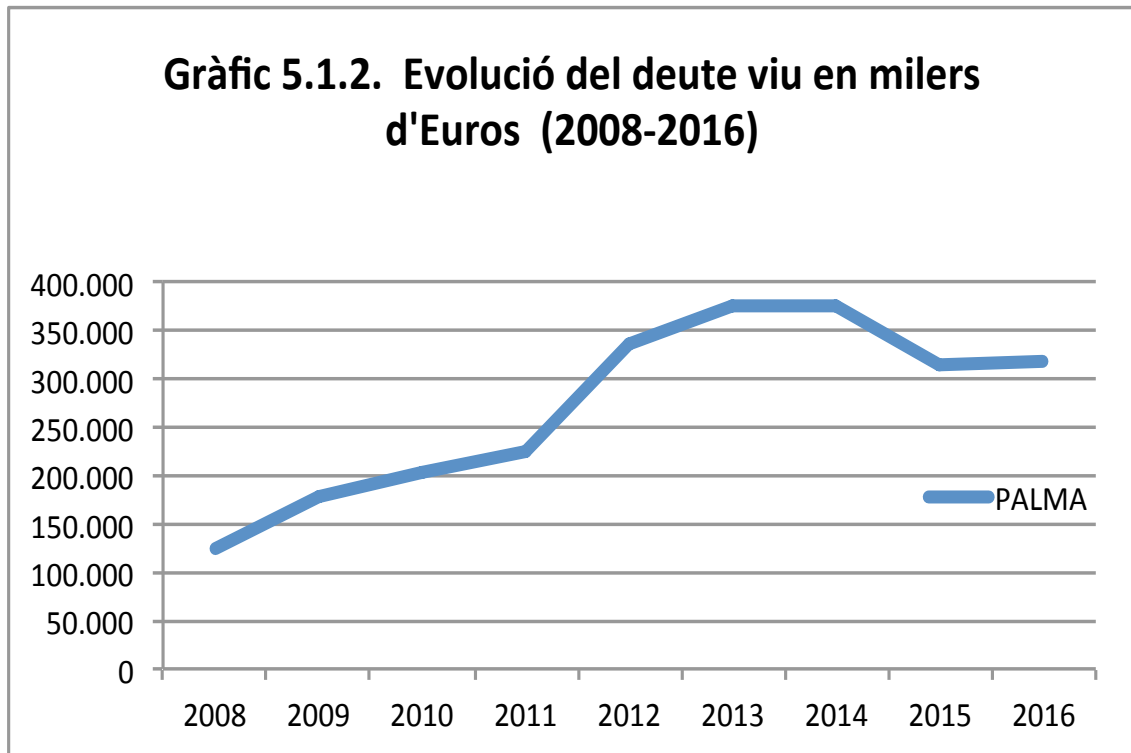
El deute viu és la totalitat de deute pendent de pagar que té l'Ajuntament procedent de préstecs a llarg termini amb entitats financeres i avals, és a dir, és tot el capital pendent d'amortitzar més els interessos generats.

Primerament, es pot veure l'evolució del deute viu dels municipis de Formentera, Ciutadella de Menorca i Sant Antoni de Portmany (veure gràfic 5.1.1.):

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

I a continuació, tenim el de Palma de Mallorca (gràfic 5.1.2.):

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

La crisi economico-financera que s'ha patit a Espanya, no ha suposat un impacte tan elevat en termes d'endeutament, al nivell local, com a les administracions superior, CCAA o Govern Central. Tot i que es cert, que en els anys pròxims a l'esclat de crisi, envers el 2010, algunes administracions locals van necessitar els suport del Govern Central, és complica realitzar una conclusions conjuntes, ja que cada administració locals és un "món", i presenten comportaments molt diferenciats.

En aquest context, els ens locals es troben amb nous compromisos en temes de sostenibilitat i en front de la nova Llei d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.¹¹

Aquesta nova Llei, és el resultat d'una reforma de l'article 135 de la Constitució l'any 2011, i que el 27 d'abril, és desenvolupa l'article, anomenat Llei Orgànica 2/2012, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera (LOEPSF), amb l'objectiu d'evitar que es produeixin situacions d'impagament en les Administracions Locals.

¹¹ Vegueu Cantalapiedra C. i López C., El deute de les corporacions locals: situació i perspectives.

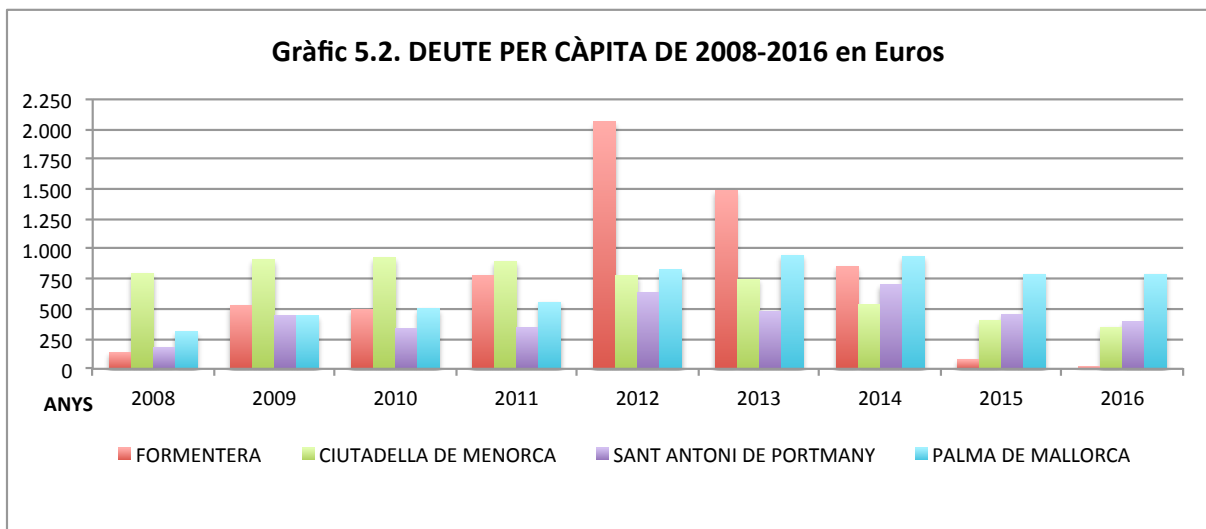
La LOEPSF, segueix el **principi d'estabilitat pressupostària**, és a dir, que cap administració pot incórrer en dèficit estructural a partir del 2020, sempre i quan no hi hagi reformes estructurals. Així com la **regla de despesa**, ja que la despesa que realitzin les Administracions Locals no pot superar la taxa de creixement del PIB de mig termini. I per últim, el **principi de sostenibilitat financera**, on es prioritza el pagament d'interessos i del capital del deute públic davant de qualsevol despesa.

2. Deute per càpita

Ràtio = *deute viu / nombre d'habitants al municipi*

La magnitud de l'estoc del deute viu és molt rellevant com a indicador de la situació pressupostària de l'administració. Es pot dir que mostra la càrrega que suportarà la població de l'acumulació de dèficits i superàvits pressupostaris de l'administració.

Gràfic de creació pròpia a partir de les dades del M.H. i càlculs propis

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

A partir del gràfic 5.2. es pot veure que tots els municipis a partir del 2008 el seu deute per càpita va incrementant, fins gairebé duplicar el deute en certes ocasions, com seria el cas de Palma de Mallorca, que el 2008 presentava un deute per càpita d'uns 275 euros i el 2013 s'acosta als 1.000 euros per càpita.

Per veure les causes que provoquen aquesta evolució del deute per càpita, primer s'ha de posar en context. L'any 2011, al maig, es van realitzar eleccions a Espanya, la major part dels

nous governs municipals que entren al poder, es troben en situacions financeres poc desitjables, que els governs anteriors havien arribat mitjançant una planificació equivocada. Així com en el cas dels governs municipals, que segueixen en el poder, l'any 2012, aproven nous pressupostos, amb certes dificultats.

Davant d'aquest context, amb els nous governs i els pressupostos del 2012, es troba un aflorament de deute que no estava declarat, i el qual s'ha de fer front.

A més, els nous governs es troben que no poden realitzar noves inversions finançades amb préstecs a llarg termini, ja que superarien les limitacions legals, i segurament també les de solvència.¹²

3. Indicador de capacitat econòmica de retorn del deute:

Ràtio = *deute viu / ingressos corrents (capítols 1 a 5)*

Aquest indicador ens ajuda a mesurar la solvència i sostenibilitat que presenta l'Ajuntament, és a dir, a partir de la capacitat econòmica que presenta, es veu el retorn del deute acumulat. La magnitud d'aquesta ràtio pot variar segons el cicle econòmic.

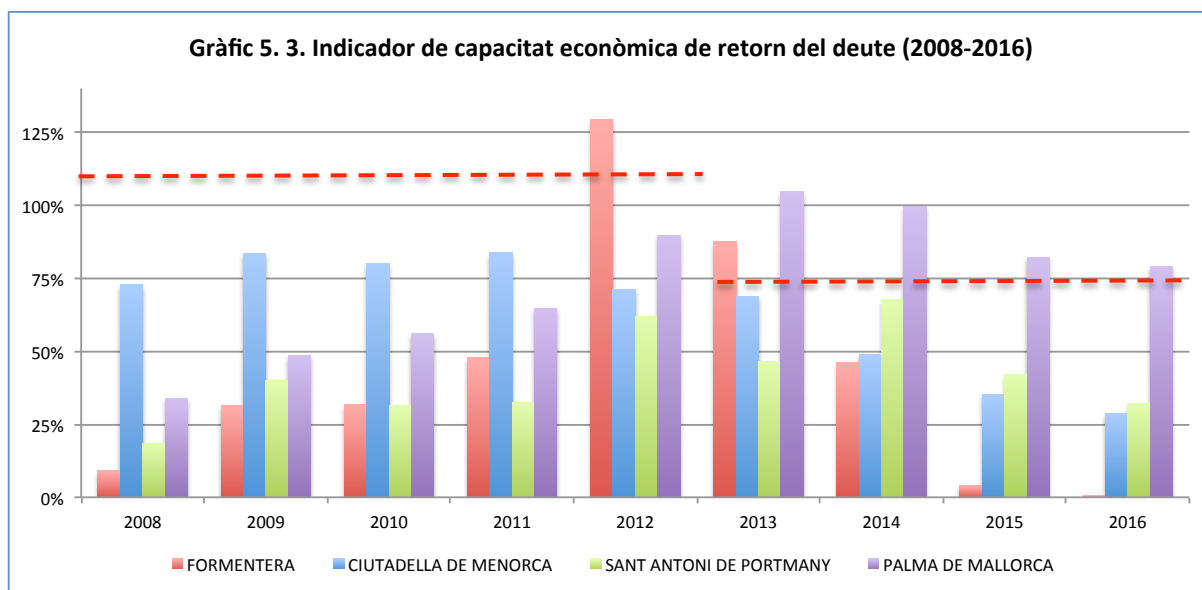
El valor sempre serà positiu, a més, a les entitats locals, el llindar per poder dir que l'administració presenta una "bona" situació es actualment del 75% segons la LOEPSF¹³, percentatge que abans del 2012 era del 110%.

Al gràfic 5.3. tenim representat l'indicador de la capacitat econòmica de retorn del deute pels diferents municipis que s'estan analitzant, i a més, (la línia vermella discontinua) ens senyala el llindar marcat per la LOEPSF, que es situa en el 75%, i que abans d'aquest any el límit establert era del 110%.

---

¹² Veure Solé Vilanova, J. *La hisenda municipal: crisi econòmica i crisi de gestió*

¹³ LOEPSF: Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Aquest llindar va variar el 2013 com a conseqüència de la crisi econòmica, que la major part dels municipis de presentaven una situació molt perjudicial a l'administració.

Si ens fixem bé en el gràfic, primerament en el període del 2008 al 2012, tots els ens locals es troben dins del marge, en canvi, a partir del 2012 fins el 2016, Palma de Mallorca sobrepassa aquest llindar del 75%, així doncs, mostra que la seva situació econòmica i la seva solvència no és la més adequada, i hauria d'intentar reduir aquestes xifres. Quins són els motius d'aquesta situació? Tenen alguna penalització els municipis que sobrepassen el llindar establerts per la LOEPSF?

Com a resposta a la primera qüestió, els motius que han comportat que cert municipis es trobin per sobre del llindar establert, són els següents: en el moment en que els ingressos municipals disminueixen com a conseqüència de la crisi, certs ajuntaments es troben en una situació on no poden fer front a certes despeses, com per exemple, el pagament a proveïdors; un altre factor es troba en les empreses públiques, o mixtes, que té l'administració local.

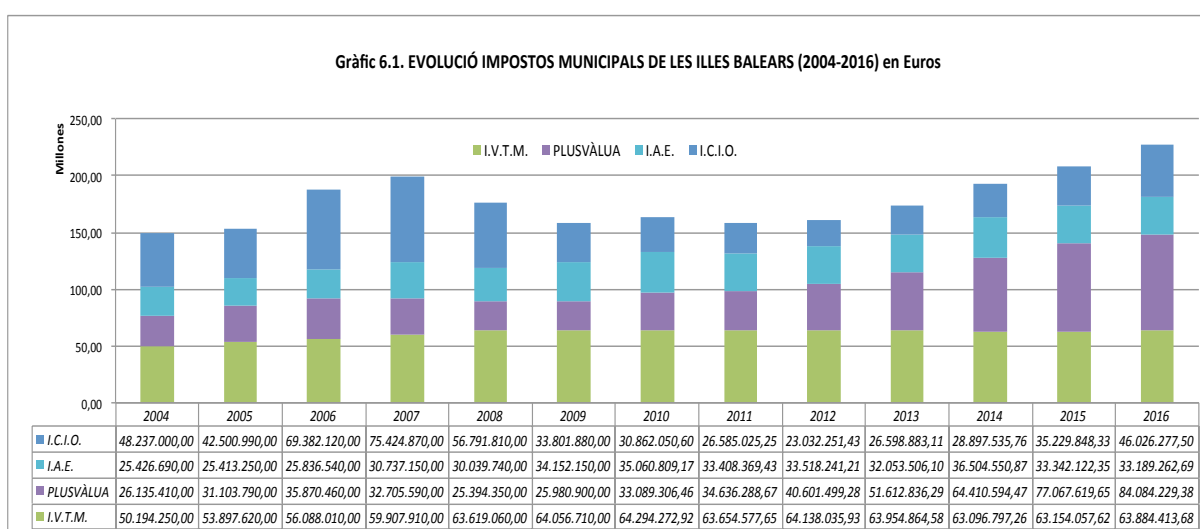
En front a la situació en la que és trobaven aquests municipis, es va establir mitjançant el Reial Decret 8/2010, una normativa on es prohibeix la contractació de nou endeutament. Així com, l'obligació de satisfer els deutes comercials pendents de pagament.

Veure Taula A.4., on es troben les dades del càlcul dels gràfics exposats.

VI. COMPARACIÓ AMB EL CONJUNT DELS MUNICIPIS DE LES ILLES BALEARS

Al llarg d'aquest capítol es visualitzarà la comparació dels impostos municipals en els ajuntaments que s'estan treballant respecte a l'agregat de les municipis de les Illes Balears. Per realitzar la comparació, en primer lloc es realitzarà per a l'I.V.T.M., l'I.A.E., l'I.C.I.O. i l'Impost sobre l'increment del valor dels béns urbans; i a continuació de l'Impost sobre béns Immobles.

Per començar, si mitjançant el gràfic 6.1., on es pot veure l'evolució dels impostos municipals (excloent l'I.B.I.) de l'agregat dels municipis de les Illes Balears.

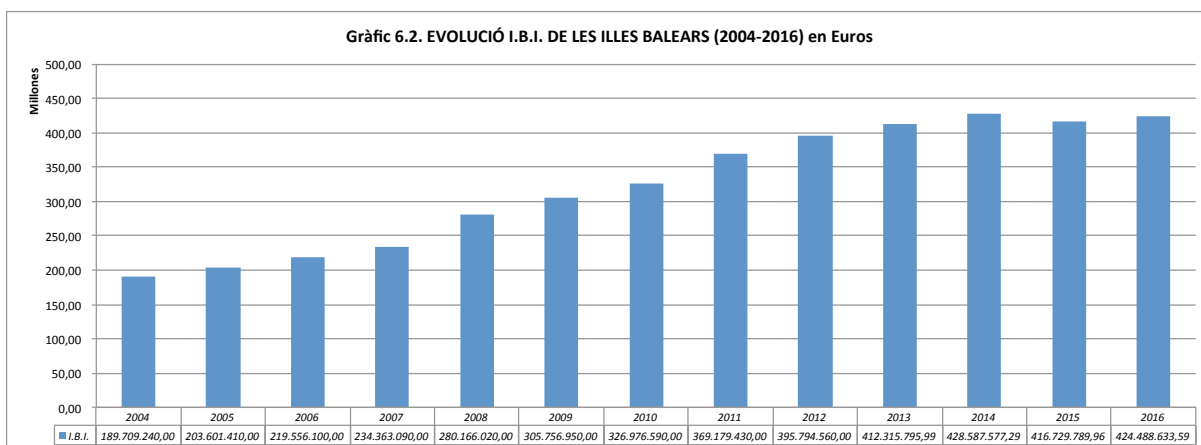

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

El conjunt d'aquests impostos municipals (excloent l'I.B.I.) representen al voltant del 15% del total dels ingressos dels municipis.

A continuació, (Gràfic 6.2.) es troba l'evolució de l'I.B.I. de l'agregat dels municipis al llarg dels anys 2004 a 2016. La recaptació d'aquest impost representa entre un 20% i un 30 % del total dels ingressos, és a dir, que la seva recaptació és superior a la de la resta dels impostos municipals en el seu conjunt, fet que ens mostra la gran importància que té l'Impost de béns Immobles en els ingressos municipals.

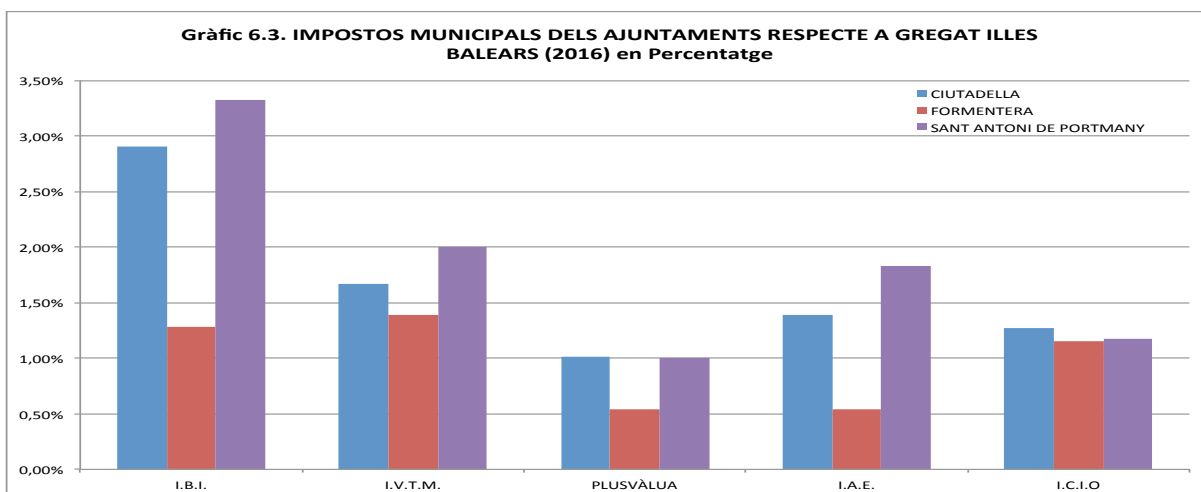
A més a més, s'afirma que els ingressos dels ens locals provenen bàsicament dels impostos municipals, ja que aproximadament ocupen el 40% o fins i tot 50%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

A partir de veure la importància d'aquests impostos municipals, en els següents gràfics es pot veure el percentatge que suposa cada municipi respecte al total dels municipis de les Illes balears.

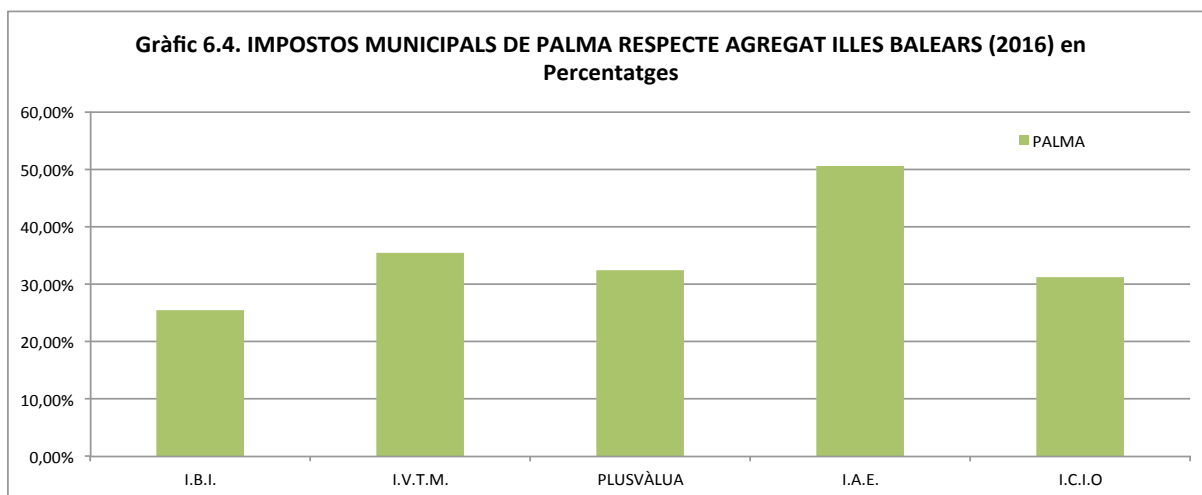
En primer lloc, al gràfic 6.3. es troben els municipis de Formentera, Sant Antoni de Portmany i Ciutadella de Menorca el pes que representaven els impostos municipals l'any 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

Com ja s'ha dit anteriorment, l'I.B.I. és l'impost més important per als Ajuntaments, i per aquets motiu és el més representatiu. És destacables veure que en cap cas, els municipis de Ciutadella, Formentera o Sant Antoni de Portmany superen el 3,5% del total de les Illes Balears.

En segon lloc, es troba el municipi més extens, Palma de Mallorca, que es pot veure la representació dels impostos municipals respecte al total de les Balears l'any 2016 al gràfic 6.4.

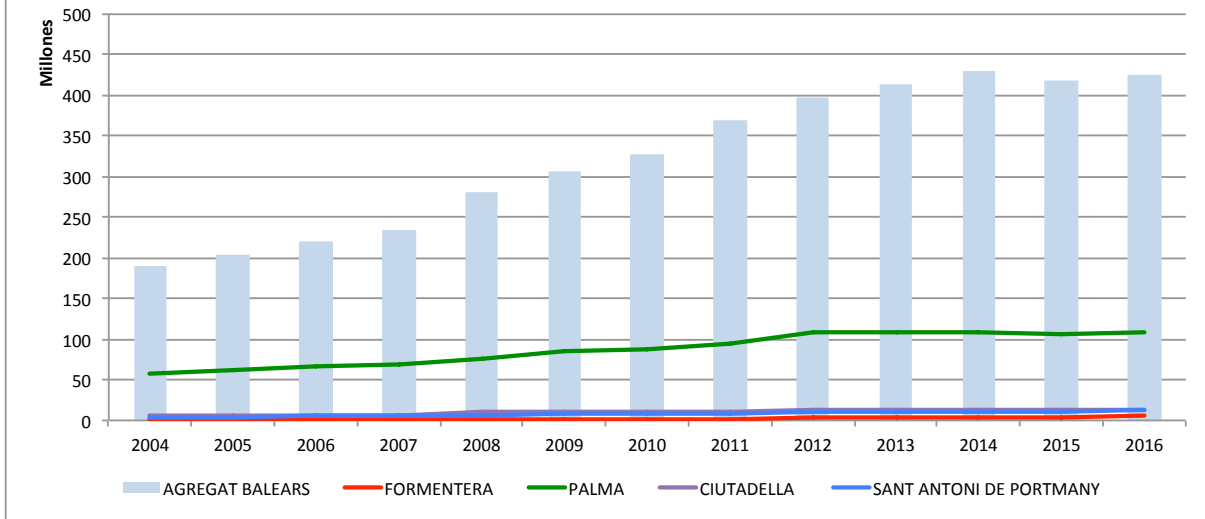
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

En aquest cas, es pot veure varies situacions característiques. Primerament, que al seu capital de les Illes Balears, aquest municipi presenta uns percentatges notables, ja que si es compara amb la resta dels municipis (Gràfic 6.3.) es veu que dobla el conjunt. I a més, que la meitat del total dels municipis de les Illes Balears respecte l'Impost sobre Activitats Econòmiques correspon al municipi de Palma de Mallorca.

A l'annex es pot veure la base de dades dels gràfics exposats a aquest apartat, veure Taula A.5., Taula A.6.

Per finalitzar aquesta comparativa, al Gràfic 6.5., es veu l'evolució de l'impost sobre béns immobles dels diferents municipis, el més representatiu dels ingressos en els impostos municipals, respecte a l'agregat de les Illes Balears. Així doncs, aquest impost segueix la mateixa trajectòria als municipis, com en termes agregats.

Gràfic 6.5. EVOLUCIÓ I.B.I. DE LES ILLES BALEARS I DELS MUNICIPIS ESCOLLITS (2004-2016) en Euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Hisenda

CONCLUSIONS

Al llarg de l'anàlisi, s'ha visualitzat l'impacte de la crisi econòmicofinancera sobre els impostos municipals. Aquesta crisi va ser resultant de l'esclat de la bombolla immobiliària l'any 2008, provocant una caiguda dels ingressos municipals, però, tots els impostos van reaccionar de la mateixa manera?

Per argumentar la resposta, se'n parlarà de cadascun dels impostos municipals, així com de l'endeutament i dels efectes que van patir. A més, es realitzarà una valoració sobre el model de finançament de les Administracions Locals.

La disminució dels ingressos municipals ve ocasionada per la caiguda en la recaptació dels impostos que estan relacionats amb les activitats immobiliàries, com és el cas de l'I.C.I.O. o l'Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana, o com habitualment se l'anomena, plusvàlua.

En el primer cas, ens trobem en un moment en què el sector de la construcció s'estanca per l'esclat de la bombolla immobiliària, així doncs, la recaptació cap a l'impost cau dràsticament, a més de la caiguda, es troben Ajuntaments que han de realitzar el retornament de l'impost a promotors que es desdiuen de l'obra que tenien en projecte. Aquest impost és clarament molt versàtil al cicle econòmic, ja que en èpoques d'èxit del sector immobiliari, el seu creixement era aproximadament del 25%, en canvi, en el moment de l'esclat, la caiguda és igual o superior al 35%.

En el cas de la plusvàlua, la disminució de la seva recaptació no és tan pronunciada. Causa que, tot i que el sector immobiliari es troba en una situació de perill, se segueixen realitzant compres de pisos de segona mà o de locals comercials, així com la venda dels estocs que posseïen les entitats bancàries.

Aquesta caiguda es veu contrarestada per la tendència creixent de l'Impost sobre béns immobles. L'I.B.I. és l'ingrés municipal principal per a les Administracions Locals, ja que la seva recaptació se situa al voltant del 30% del total dels impostos municipals. L'estabilitat que presenta l'impost és perquè grava el valor de l'estoc dels habitatges i terrenys; i a més, la base que s'utilitza per al càlcul de la seva quota, és el valor cadastral, un valor que no té en compte els preus de mercat. Aquest fet, fa que l'impost sigui estable i no li influeixi la recessió viscuda al territori espanyol, sinó que fins i tot, presenta una tendència creixent al llarg dels anys.

Un altre factor explicatiu de la caiguda dels ingressos municipals són els préstecs i operacions de crèdit, ja que cau l'endeutament, els productes financers també disminueixen provocant un increment del cost del diner. A aquesta situació, s'ha d'afegir que a partir de la crisi economicofinancera les condicions que imposen les entitats bancàries per a l'obtenció de préstecs són més complexos.

Així doncs, es pot veure, com gràcies a l'estabilitat de l'I.B.I., fa que moltes administracions públiques no presentin una caiguda dràstica dels ingressos municipals com a conseqüència de la crisi patida.

Els municipis són aquelles administracions encarregades de subministrar els serveis públics bàsics, a més, són les Administracions Locals les que estan més en contacte amb la població. Aquestes administracions compleixen els objectius de dèficit públic i d'endeutament, fet que no sempre ocorre a les altres administracions superior.

Pel que fa al Model de Finançament de les Hisendes Locals, es troben problemes i virtuts. En primer lloc, es tractaran els diferents problemes. Presenta una falta d'autonomia financera, ja que a més del finançament propi mitjançant els impostos, taxes i preus públics, també presenta una clara dependència del finançament expert que prové de transferències d'altres administracions, així com la inexistència de mecanismes envers l'anivellament de recursos a aquells municipis que compleixen amb el principi d'equitat.

Per altra banda, aquest model de finançament també presenta certes virtuts, si ho comparem amb altres països, entre d'elles trobem l'existència de diversos impostos per al finançament de l'Ajuntament, ja que es troba l'I.V.T.M., la plusvàlua, l'I.C.I.O., l'I.A.E. i l'I.B.I. dintre de la "cistella d'ingressos municipals", destacant la importància de l'I.B.I.; a més les Administracions Locals presenten autonomia fiscal, fet que ajuda al fet que tinguin un marge de maniobra en els tipus impositius, i per últim, el dret a l'endeutament mitjançant préstecs de curt o llarg termini en el mercat financer.

Per concloure, es pot dir que l'esclat de la bombolla immobiliària l'any 2008 a Espanya va causar una crisi economicofinancera que va afectar les Administracions Locals provocant una caiguda dels seus ingressos municipals, sobretot en aquells impostos que la seva recaptació es basa en el sector immobiliari, com l'I.C.I.O. i la plusvàlua, però que aquesta caiguda no fou tan dràstica gràcies a l'estabilitat que presenta l'impost municipal més important, l'I.B.I. Així com, en termes d'endeutament, a partir de la recessió l'establiment de noves normatives, més estrictes, van agilitar la recuperació d'aquells ajuntaments que estaven molt endeutats.

Una última observació, en el moment de realitzar una anàlisi a les Administracions Locals, hem de considerar que cadascuna d'elles té les seves peculiaritats, i que no totes compleixen en excel·lència els principis i normatives obligatòries, i tampoc una solució a alguna situació pot ser factible per a totes les Administracions, ja que potser, a alguna d'elles no li afavoriria.

BIBLIOGRAFIA

WEBS UTILITZADES:

- Centre d'Estadística de les Illes Balears:
<https://ibestat.caib.es/ibestat/page?p=inicio>
- Ministeri d'Hisenda:
<http://serviciostelematicosexh.minhap.gob.es/SGCAL/entidadeslocales/>
- Cadastre – Ministeri d'Hisenda:
<http://www.minhafp.gob.es/ca-ES/Areas%20Tematicas/Catastro/paginas/Catastro.aspx>

LLIBRES UTILITZATS:

Mir Bagó, Josep (2011): *Ajuntament fàcil*. Barcelona.

Monasterio Escudero, Carlos y Suárez Pandiello, Javier (1998 [1996]): *Manual de hacienda autonómica y local*. Barcelona.

Vilalta, Maite (2015): *Autonomía y equidad en la financiación municipal: dos principios compatibles*. Barcelona.

Solé Vilanova, Joaquim: *La hisenda municipal: crisi econòmica i crisi de gestió*. Barcelona.

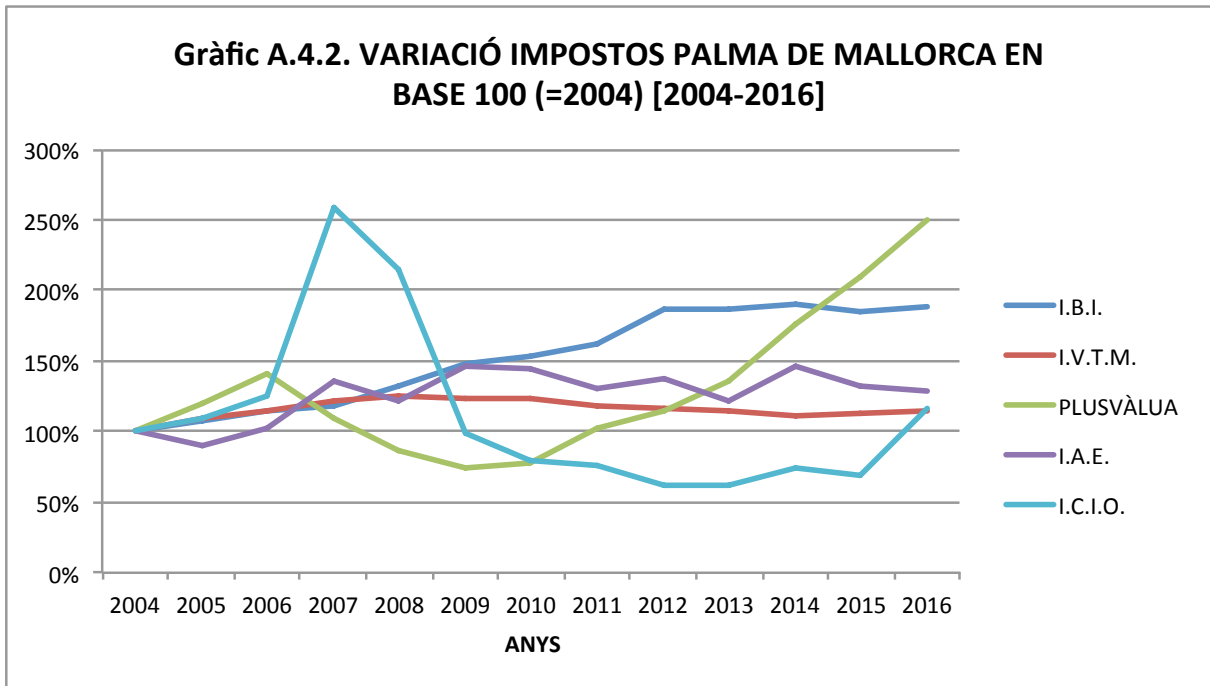
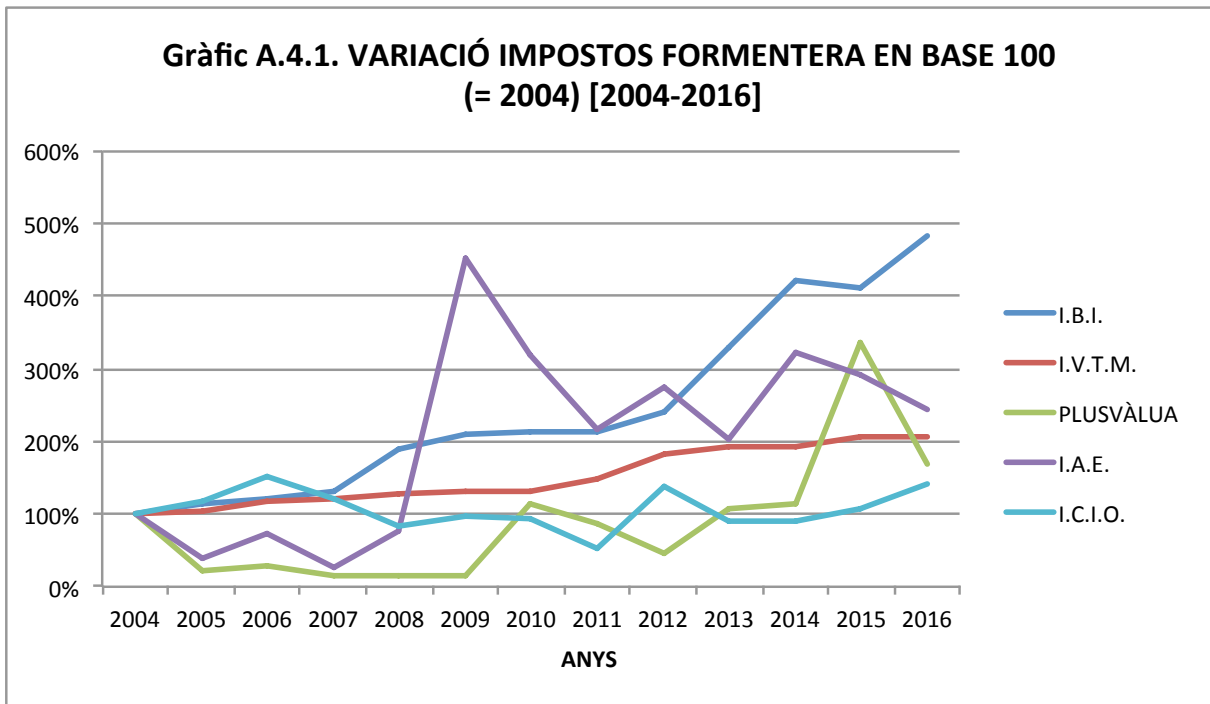
A partir de la Nota d'Economia num.101, Revista d'economia catalana i de sector públic:

Espasa, Marta i Vilalta, Maite: *Una diagnosi de la situació actual de la hisenda dels municipis de Catalunya*.

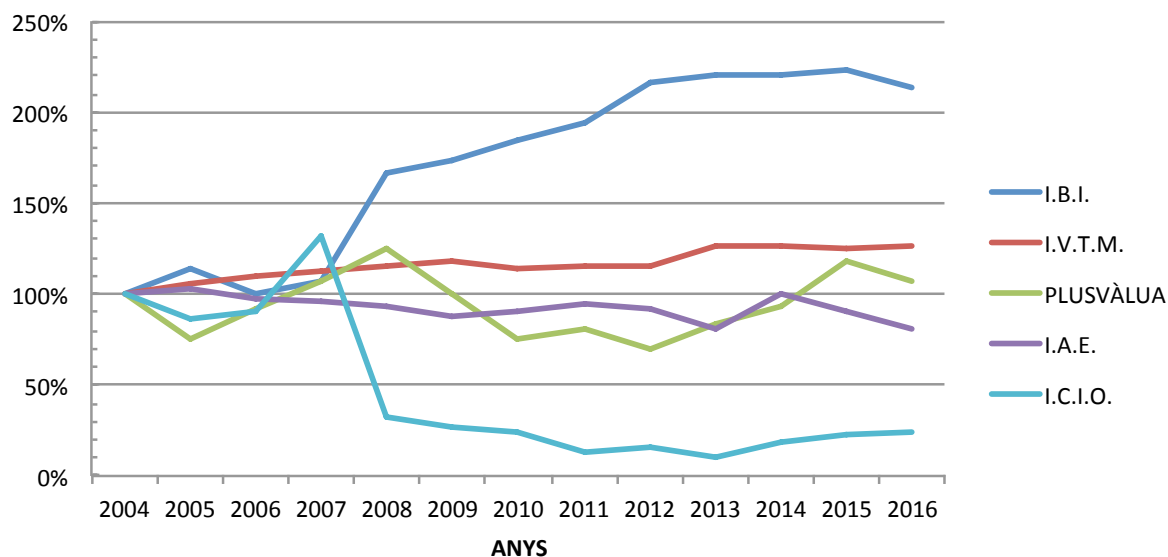
Durán, Josep M. : *Els impostos municipals: anàlisi i proposta de millora*.

Cantalapiedra, César i López, Carmen: *El deute de les corporacions locals: situació i perspectives*.

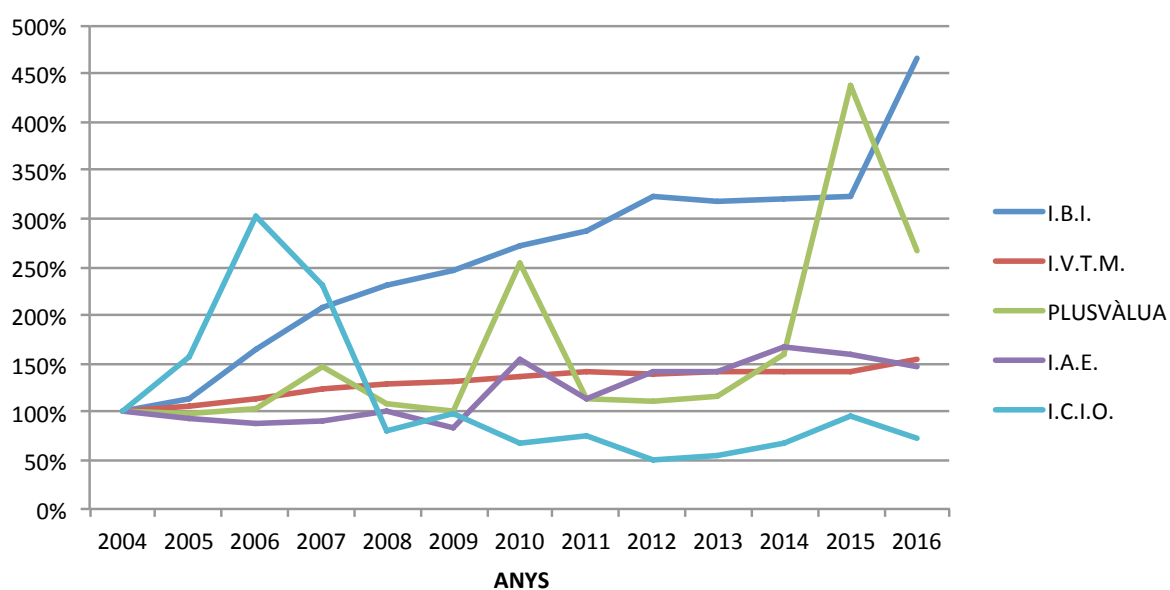
ANNEX

Gràfic A.4.3. VARIACIÓ IMPOSTOS CIUTADELLA DE MENORCA EN BASE 100 (= 2004) [2004-2016]

Gràfic A.4.4. VARIACIÓ IMPOSTOS SANT ANTONI DE PORTMANY EN BASE 100 (=2004) [2004-2016]

TAULA A.3. VARIACIÓ DELS IMPOSTOS MUNICIPALS EN BASE 100 (2004-2016)

VARIACIÓ EN BASE A L'ANY 2004													
Anys	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CIUTADELLA DE MENORCA													
I.B.I.	100%	115%	101%	107%	166%	174%	185%	194%	216%	220%	221%	223%	214%
I.V.T.M.	100%	105%	110%	113%	115%	119%	115%	115%	115%	126%	126%	125%	127%
PLUSVALUA	100%	75%	92%	107%	124%	100%	76%	81%	70%	83%	93%	118%	108%
I.A.E.	100%	103%	97%	95%	93%	88%	90%	95%	92%	81%	100%	91%	81%
IMP.S/CONTR	100%	87%	90%	132%	33%	27%	25%	14%	16%	10%	19%	23%	24%
FORMENTERA													
I.B.I.	100%	113%	120%	131%	188%	211%	212%	214%	242%	330%	420%	409%	482%
I.V.T.M.	100%	104%	117%	122%	126%	132%	133%	148%	182%	191%	193%	207%	206%
PLUSVALUA	100%	22%	29%	14%	15%	16%	113%	86%	46%	108%	115%	335%	170%
I.A.E.	100%	39%	72%	27%	76%	453%	317%	215%	275%	202%	322%	290%	242%
IMP.S/CONTR	100%	117%	152%	120%	84%	97%	95%	52%	137%	89%	90%	107%	143%
PALMA DE MALLORCA													
I.B.I.	100%	108%	115%	118%	133%	148%	154%	162%	187%	187%	190%	185%	188%
I.V.T.M.	100%	110%	115%	121%	126%	124%	124%	118%	117%	114%	111%	113%	114%
PLUSVALUA	100%	120%	141%	109%	87%	74%	78%	103%	114%	135%	177%	210%	250%
I.A.E.	100%	90%	102%	136%	122%	146%	145%	131%	137%	122%	147%	132%	128%
IMP.S/CONTR	100%	109%	125%	258%	215%	100%	80%	76%	63%	61%	74%	70%	116%
SANT ANTONI DE PORTMANY (EVISSA)													
I.B.I.	100%	113%	166%	208%	232%	247%	271%	286%	322%	318%	320%	323%	465%
I.V.T.M.	100%	107%	115%	124%	128%	132%	137%	141%	140%	141%	141%	143%	154%
PLUSVALUA	100%	97%	103%	148%	109%	100%	254%	113%	112%	116%	161%	437%	267%
I.A.E.	100%	95%	88%	91%	102%	84%	155%	113%	143%	143%	168%	159%	148%
IMP.S/CONTR	100%	158%	302%	230%	81%	99%	68%	76%	51%	55%	68%	95%	72%

TAULA A.4. DEUTE

	POBLACIÓ	INGRESOS CORRENTS	DEUTE VIU	DEUTE PER CÀPITA	Deute Viu / Ingressos corrents
CIUTADELLA					
2008	28.696,00	31.403.869,38	22.849.000,00	796,24	0,73
2009	29.160,00	31.743.087,31	26.553.000,00	910,60	0,84
2010	29.247,00	33.924.018,61	27.134.000,00	927,75	0,80
2011	29.315,00	31.425.024,94	26.294.000,00	896,95	0,84
2012	29.580,00	32.136.388,00	22.922.000,00	774,92	0,71
2013	29.629,00	32.258.785,13	22.146.092,73	747,45	0,69
2014	29.282,00	32.220.866,66	15.706.498,75	536,39	0,49
2015	29.098,00	33.226.592,32	11.753.000,00	403,91	0,35
2016	28.641,00	34.494.825,94	9.951.545,00	347,46	0,29
FORMENTERA					
2008	9.147,00	14.216.882,35	1.283.000,00	140,26	0,09
2009	9.552,00	16.176.463,37	5.079.000,00	531,72	0,31
2010	9.962,00	15.651.920,50	4.965.000,00	498,39	0,32
2011	10.365,00	16.932.707,62	8.105.000,00	781,96	0,48
2012	10.757,00	17.125.590,96	22.141.366,00	2.058,32	1,29
2013	11.374,00	19.364.994,16	16.935.541,32	1.488,97	0,87
2014	11.545,00	21.379.751,07	9.838.000,00	852,14	0,46
2015	11.878,00	22.969.796,69	0,00	0,00	0,00
2016	12.124,00	26.114.350,72	184.894,00	15,25	0,01
PALMA					
2008	396.570,00	369.304.982,93	124.448.000,00	313,81	0,34
2009	401.270,00	370.293.275,49	179.366.000,00	447,00	0,48
2010	404.681,00	360.883.341,22	201.874.000,00	498,85	0,56
2011	405.318,00	347.426.657,57	225.217.000,00	555,66	0,65
2012	407.648,00	375.704.208,69	336.697.465,58	825,95	0,90
2013	398.162,00	360.311.903,65	376.920.193,22	946,65	1,05
2014	399.093,00	377.157.022,97	375.210.594,76	940,16	0,99
2015	400.578,00	383.861.565,24	315.809.000,00	788,38	0,82
2016	402.949,00	402.897.081,50	318.444.547,23	790,28	0,79
SANT ANTONI DE PORTMANY					
2008	21.082,00	20.289.819,41	3.756.000,00	178,16	0,19
2009	21.852,00	24.438.187,20	9.803.000,00	448,61	0,40
2010	22.136,00	23.899.163,96	7.520.000,00	339,72	0,31
2011	22.299,00	23.285.806,19	7.600.000,00	340,82	0,33
2012	22.446,00	23.084.613,84	14.263.241,00	635,45	0,62
2013	23.314,00	23.726.437,89	11.071.381,30	474,88	0,47
2014	23.359,00	24.303.404,78	16.438.241,83	703,72	0,68
2015	23.631,00	25.528.970,38	10.701.000,00	452,84	0,42
2016	24.478,00	29.821.289,00	9.560.479,00	390,57	0,32

TAULA A.5. PES IMPOSTOS MUNICIPALS RESPECTE INGRESOS TOTALS BALEARS

	Total Ingresos Agregat Municipis Balears	Ingresos Corrents Agregat Municipis Balears	Total Impostos Municipals (excepte I.B.I.)	Impostos Municipals (excepte I.B.I.)/ Total Ingresos	Recaudació I.B.I. Agregat Balears	I.B.I./ Total Ingresos
2004	966.633.390,00	795.247.110,00	149.993.350,00	16%	189.709.240,00	20%
2005	996.133.260,00	838.979.390,00	152.915.650,00	15%	203.601.410,00	20%
2006	1.152.002.550,00	956.371.270,00	187.177.130,00	16%	219.556.100,00	19%
2007	1.196.619.980,00	1.015.464.620,00	198.775.520,00	17%	234.363.090,00	20%
2008	1.282.026.030,00	1.087.478.480,00	175.844.960,00	14%	280.166.020,00	22%
2009	1.567.421.840,00	1.117.380.570,00	157.991.640,00	10%	305.756.950,00	20%
2010	1.456.313.266,24	1.164.125.570,68	163.306.439,15	11%	326.976.590,00	22%
2011	1.245.215.043,14	1.108.286.812,18	158.284.261,00	13%	369.179.430,00	30%
2012	1.468.605.687,64	1.163.976.672,62	161.290.027,85	11%	305.756.950,20	21%
2013	1.320.582.642,19	1.208.740.196,97	174.220.090,08	13%	412.315.795,99	31%
2014	1.415.799.125,40	1.256.089.024,15	192.909.478,36	14%	428.587.577,29	30%
2015	1.367.802.813,49	1.278.456.752,05	208.793.647,95	15%	416.729.789,96	30%
2016	1.379.491.154,78	1.335.639.287,58	227.184.183,25	16%	424.488.633,59	31%

TAULA A.6. PES DELS IMPOSTOS MUNICIPALS DE CADA MUNICIPI RESPECTE L'AGREGAT DE LES ILLES BALEARS

Anys	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CIUTADELLA													
I.B.I.	3,04%	3,25%	2,65%	2,64%	3,43%	3,29%	3,26%	3,03%	3,16%	3,08%	2,98%	3,09%	2,91%
I.V.T.M.	1,67%	1,64%	1,64%	1,58%	1,52%	1,55%	1,50%	1,52%	1,50%	1,66%	1,68%	1,67%	1,67%
PLUSVÀLUA	3,04%	1,91%	2,03%	2,59%	3,90%	3,07%	1,81%	1,87%	1,36%	1,28%	1,15%	1,22%	1,02%
I.A.E.	2,22%	2,30%	2,12%	1,75%	1,75%	1,46%	1,45%	1,61%	1,55%	1,43%	1,55%	1,54%	1,39%
I.C.I.O	5,10%	5,03%	3,19%	4,32%	1,41%	1,98%	1,95%	1,26%	1,71%	0,94%	1,60%	1,60%	1,27%
FORMENTERA													
I.B.I.	0,60%	0,63%	0,62%	0,63%	0,76%	0,78%	0,73%	0,66%	0,69%	0,91%	1,11%	1,11%	1,29%
I.V.T.M.	0,86%	0,84%	0,90%	0,88%	0,86%	0,89%	0,89%	1,00%	1,23%	1,29%	1,32%	1,42%	1,39%
PLUSVÀLUA	1,02%	0,19%	0,21%	0,12%	0,16%	0,16%	0,90%	0,66%	0,30%	0,56%	0,47%	1,15%	0,54%
I.A.E.	0,29%	0,11%	0,21%	0,06%	0,19%	0,98%	0,67%	0,48%	0,61%	0,47%	0,65%	0,65%	0,54%
I.C.I.O	0,77%	1,02%	0,81%	0,59%	0,55%	1,07%	1,14%	0,72%	2,21%	1,24%	1,16%	1,14%	1,15%
PALMA													
I.B.I.	30,28%	30,57%	29,97%	29,01%	27,26%	27,85%	27,00%	25,25%	27,16%	26,00%	25,49%	25,52%	25,46%
I.V.T.M.	39,44%	40,30%	40,48%	40,09%	39,06%	38,37%	38,17%	36,63%	36,12%	35,34%	34,91%	35,38%	35,41%
PLUSVÀLUA	41,71%	42,14%	42,74%	36,44%	37,23%	31,07%	25,82%	32,34%	30,60%	28,51%	29,90%	29,72%	32,38%
I.A.E.	51,37%	46,26%	51,38%	57,86%	53,06%	55,99%	53,91%	51,34%	53,32%	49,79%	52,56%	51,82%	50,55%
I.C.I.O	25,61%	31,69%	22,31%	42,29%	46,83%	36,46%	31,85%	35,40%	33,63%	28,50%	31,57%	24,40%	31,17%
SANT ANTONI DE PORTMANY													
I.B.I.	1,60%	1,68%	2,29%	2,69%	2,51%	2,45%	2,51%	2,35%	2,47%	2,34%	2,26%	2,35%	3,32%
I.V.T.M.	1,66%	1,65%	1,70%	1,72%	1,68%	1,72%	1,77%	1,85%	1,83%	1,84%	1,87%	1,89%	2,00%
PLUSVÀLUA	1,20%	0,98%	0,90%	1,42%	1,35%	1,21%	2,41%	1,03%	0,86%	0,71%	0,78%	1,78%	1,00%
I.A.E.	1,61%	1,53%	1,40%	1,21%	1,39%	1,01%	1,82%	1,39%	1,75%	1,82%	1,88%	1,95%	1,83%
I.C.I.O	1,55%	2,78%	3,26%	2,28%	1,06%	2,19%	1,66%	2,13%	1,65%	1,55%	1,76%	2,03%	1,17%